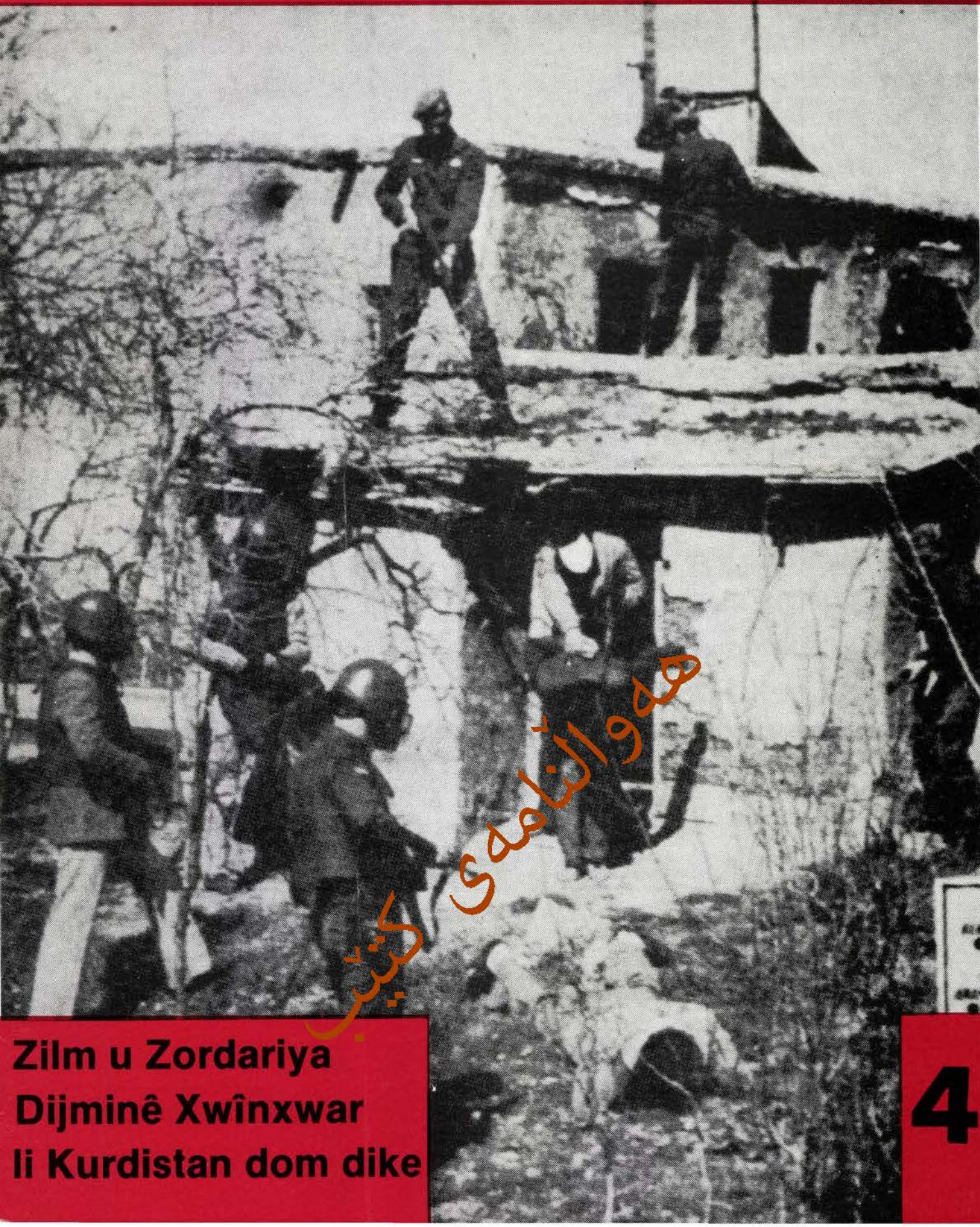

DEMOKRAT

هه و نامه‌ی کۆتێر

**Zilm u Zordariya
Dijminê Xwînxwar
li Kurdistan dom dike**

4

Pirsa Kurdî, hêdî hêdî dikeve rojeva dinê. Hîn ji rojên pêşî ve, gava bêhna vî tiştî hat standin herkesî ji aliyê xwe ve destpêkir qiseke xwe bêje. Lê mixabin ta îro bi xwe kesî tu lekolîn yan dîtina xwe bi awakî eşkere ne da diyarkirin. Herkesî bi axaftin "ev tişt başe, lê ev na!", yê di jî bersiv da, ku "çawa, wela ev hemî başe!". Belê mixabin hina bahwerdikir, ku ji bo masa hazir tenê li hêvîya me mane. Pirs gelek girîng bû, lê kes bi serde ne diçû. Va "DEMOKRAT" hîn di hejmara xwe ya çaran de lekolîna ji bo vê pirsê tûne xolê. S. Siwanî bi pirsê destpêdike "Ma gelo veqetandina rê?" Bersivê jî di naveroka nivîsa xwe de dide. Bi lêkolîna li ser vê babetê bixwe dom dike Sîdar Ararat, bi vê nivîsê jî pirs ronahîtir dibe, di hejmara hatî de jî ev nivîs wê berdewam bike.

M. Rizgarî babeta li ser "Ol (dîn) û Tevgera Rizgarîxwaza Netewa Kurdistan" digre dest. Çawa ku metingehkar (kolonyalist) pirs a olî di planên xwe de bikar tînin. Dijberîya mezheban di nav gelê Kurd de, çawa zêdetir û ferehtir dikin li ser numûne li Kurdistanê Bakûr dide diyarkirin. Ciyê olperestan di gel Tevgera Milletê xwe ji bo serxwebûn û rizgarîyê de ye - dibêje M. Rizgarî.

Brayê me, hêja Rêber Eruhî ji welat name rêkir, texda û zilma ku li Netewa Kurd dibe di Bakûrî Kurdistan de carek di dide xuyakirin. Hevpeyvîna ku kirî li gel gundîyekî Cinebrî, bêbaxtîya ku li vir hatîye pêkanîn bi awakî eşkere tûne ber çav.

Ajîyana hûnermend M. Şêxo û ya Hevalê tekoşer-Sekreterê giştî ya Partîya Sosyalîstî Kurd (PASOK) Azad Mistefa, carek di dilên me xemgîn û êş dikin. Em di rûpelên xwe de jîyana bi rûmet ya Kek Azad û hûnermend M. Şêxo, pêşkeşî xwendevanên xwe dikin.

Name û nivîsên xwendevanan hejmara "DEMOKRAT" dixemilînin. Ji zêdeyîya bûyeran me cih ne dît, ku zêdeyên namê di destê me de çap bikin. Em bawerin, ku hûn wê bi dilekî geş nivîsên Asker Goyî, Nûçeyên li ser damezrandina Yana Kurdistan û Şeva Newrozê, ya ku Kovara me pîroz kir li Berlîna Rojava bixwînin. Helbestvanê hêja Gundî, carek di pirs ziman li ser rûpelên "DEMOKRAT" tûne ber çav. Em hêvîdarin, ku hûn ji vê hejmara me ya çaran xweşbin...

BI HÊVÎYA DÎTÎNEK NÊZİK...

"DEMOKRAT"

DEMOKRAT

KOVARA SÎYASÎ Û ÇANDÎ - AYLİK SÎYASÎ VE KÜLTÜREL DERGİ

HEJMAR : 4 / GULAN 1989
SAYI : 4 / MAYIS 1989

XWEDÎ : Li ser navê Weşanxana
"DEMOKRAT"
Goran CIZIRI
SAHÎBÎ : "DEMOKRAT"
YAYINEVÎ ADINA
Goran CIZIRI

BERPIRSÎYAR:
SORUMLU : D. JÊLÎ

TEKNİK :
TEKNİK : Loran CENGİN

NAVNÎŞAN :
ADRES : "DEMOKRAT"
c/o ELIAK
Nybykroken 19
Spanga - Stockholm
SWEDEN

ŞEXSIYET Û SIYASET - I

D.JÊLÎ

Ew tiştê ku di jiyana mirov a civakî de mirov dide naskirin, karakterê însan ê şexsî ye. Mirov, di nava civatekê de təkiliyên xwe û hemû şiklên danûstandina xwe li gora şexsiyeta xwe bi kesên din re pêk tîne. Wekî din heval û hogirên mirov jî dîsa li gora dîtin û tebîetê mirov êdibin. Bi kurtî, ew civata ku meriv tê de dijî, tesîrê li ser çêbûna şexsiyeta meriv dike. Ji ber ku, di civatekê de ew kesên ku çêtir ji hev fêm bikin, kesên ku tebîet û exlaqê wan weke hev in tên cem hev, komikan pêktînin û ev komik dibin bingeha xuyakirina şexsiyeta însan. Wek me da xuyakirin, derûdora me a herî nêzik li gor şexsiyeta û exlaqê meriv çêdibe û li gor vê, təkilî û danûstandin bi derûdorê re tên danîn.

Di her warê jiyane de, ew şexsiyeta kesan, dibe rêberê jiyana wan. Ji bo vê yekê ger di jiyana însan a taybetî de û ger jî di jiyana wan a civakî de rolek mezin a şexsiyeta însan heye. Şexsiyeta, di hemû warê jiyane de dibe pîvana meriv a berbiçav.

Di siyasetê de jî şexsiyeta însan rolekî mezin dilîze. Di demek dirêj de, bi taybetî jî li Kurdistanê Bakur, piraniya hêzên siyasî guh nedidan şexsiyeta kesan. Heger hinekan guh didan van şexsiyeta û exlaqê hin kesan û bixwestana wî tiştî di təkiliyên xwe de bikin wek pîvanekê jî, lê gelekî li ser nedihat rawestandî. Her carê, dema ku li ser însanekî dihat rawestandî û lêkolîn li ser dihat çêkirin jî, hinekan digot: "Ev teorîsyenek baş e, ev kes gelek zane ye, kare baş binivîse û pênuşa wî xurt e, propagandîstekî baş e û hwd.." Lê mixabin, tucara şexsiyeta û ciyê wî kesî li berçav nedihat girtin. An jî carna bes başbûna wî dihat gotin û hertiştên wîyên din dihatin bincilkirin. Dijberî û berberiya koratiya navbera Partî û Rêxistinên siyasî, dibû sedemek bingehîn ji bo ku li ser şexsiyeta û karakterê kesan neyê sekinandin. Gelek caran, hin kesên ku ji ber nebaşî û kirêtiya şexsiyeta û exlaqê xwe di nava millet de stuxwar bûn, ji ber berberî û dijberiyê, hinek hêzên siyasî ew însan bi kar tanîn û bêyî ku li şexsiyeta wî binerin, ew digirtin nava xwe û ciyên bilind jî didan wan. Ew kesên ku ji civata xwe hatibûn şuştin û bêrûmet bûn; tu tûbara wan li derûdora wan tunebû, di civatekê de tu kesî mafê peyvê nedida wan ji ber ku peyva wan bê fêde bû, bi kurtî, kesên ku xwedî karakterên xerab bûn, lê heyf û sed mixabin ew kesên bi vî awayî, bi navê rêxistinanan xebirdan û gelek caran jî ne tiştêkî xerîb bû ku meriv wan wek nûnerên rêxis-

tinan bibînin. Ji bo vê yekê jî hat xuyakirin ku gelek kesan şexsiyeta xwe di nava siyasetan de dîtin û bi riya tevgerên siyasî di nava gel de bûn xwedî "qedr û qiymet". Lê herdemê di nava van kesan de kêmasî û nizmiyek hebû. Ji bo vê jî, ji bo ku karibin îspata şexsiyetek xurt ji bo xwe bikin, bi riya siyasetên ku tê de kardikirin hemû tiştên xirab û kirêt bikartanîn. Bi van kiryarên xwe dixwestin tola xwe ji wê civata ku tê de rûreş bibûn, bistînin.

Mixabin ew kesên han heta bi serokatiya gelek tevgerên siyasî bilindbûn û di organên biryardanê de jî cî girtin. Vêca dema ku ew kesên bi vî awayî di nava rêxistinên siyasî de xwedî biryar bin, baş tê xuyakirin bê wê biryarên çawa û li ser çî bingehê bîn girtin. Çaxa meriv baş bala xwe bide vê xala jorîn, pirsgirêk û astengên li pêşiya tevgera rizgarîxwaza Kurdistanê baş tên xuyakirin û eşkere dibin.

Piştî 12 ê Îlona 1980 î, bi derbederbûna tevgerên siyasî ya derveyî welêt, pirsra şexsiyeta kesan bêhtir hat rojevê û zerarên ku li tevgera rizgarîxwaza Kurdistanê hatibûn kirin bêhtir zelal û berbiçav bûn. Li derveyî welêt gelek tevgerên siyasî jî destên xwe derketin û ketin bin destên hêz û terefên biyanî. Bi vî awayî piraniya hêzên Kurdistanî nikarîbûn ji bo doza Kurdistanê bi serê xwe biryaran bidin û siyasetek serbixwe bajon. Təkiliyên tevgeran ên bi hev re, gelek caran bi daxwaza hin aliyên biyanî çêdibûn. Ew hêzên ku dixwestin li ser rêxistinek Kurdistanî hikim bikin, bê guman hemû rê bi kar tanîn û bi riya van şexsiyeta zêf digîhan armanca xwe. Dema ku bi van riya nikarîbûn daxwazên xwe li ser rêxistinekê bidin ferz kirin, carek din ew şexsiyeta zêf bi xwe ve girêdidan û ew li ser rêxistinanan dikirin tehdîdek parçekirinê. Dema ku bi tu awayî berê rêxistinekê ji siyaseta wê a welatî û serbixwe nikarîbana bidin aliyekî, bi hemû awayî alîkariya wan şexsiyeta zêf dikirin û bi riya wan di nava wê rêxistinê de parçebûn pêk tanîn. Heta bi îro jî komikên ku ji berhemên wan kiryaran çêbûne li piyasê pir in.

Bi kurtî, tevayiya van tiştên ku xisar didan rêxistinanan, bi riya van şexsiyeta zêf û kêma de çêdibûn, çêdibin û şexsiyeta kêma her demê ji bo tiştên nebaş, di navbera xerabiyê û rêxistinên siyasî de dibe pir ek...

(*Dumahîk di hejmarê bê de*)

YOL AYIRIMI MI ?

S.SIVANI

1980' li yılların ikinci yarısın da SSCB'de oluşan yeni Gorbaçov iktidarının ilk yıllarından beri dünya misli görülmemiş bir yumuşama sürecine girdi.Dünya'nın iki nükleer devi arasında yapılan seri Reykjavik,Washington ve Moskova zirve leri,el atılmamış konularda adımlar atılmasına yol açmış bulunuyor.Kısa ve orta menzilli nükleer başlıklı füzelerde indirim,Avrupa güvenlik ve işbirliği antlaşması bunlar arasında sayılabilir.

Uzun yıllardır devam eden antlaşmazlıkları da görüşmeler yoluyla çözme eğilimi ağır basmaya başladı. ABD ve SSCB'nin bu yöndeki çabaları Namibya'da,Güneydoğu Asya'da, Afganistan'da olumlu meyveler verdi.Filistin meselesinde de iki dev,nüans farkıyla aynı şeyleri savunuyorlar.Amerika'nın geçmişte terörist ilan ettiği FKÖ ile altı ay dolmadan ikinci görüşmesini yapıyorsa,bunu salt örgütün liderliğinin teslimiyetçiliği ile izah etmek mümkün değildir.Örgütler ve devletler eski katı "doktriner" tavırlarını terketmiş,çözüm için basacakları "doğru düğmeler"in arayışı içindedirler. Peki bu dönemeç ne demektir?Kürdistan'a etkisi nasıl olacaktır?Bunu açmaya çalışalım.

ABD AÇISINDAN

ABD'nin son yıllarda baş etmeye çalıştığı geniş dış ticaret açığı,işsizlik ve bütçe açıkları,dünya pazarlarını kaptırma gerçeği ile paralel yürüyordu.Giderek kendisi Pasifik havzası ve AET'nin pazarı haline gelmekteydi.En önemlisi ise insanlık kendi sonunu hazırlayacak olan vasıtalara sahipti.Nükleer silahlar

ın kullanılacağı bir üçüncü savaşın galibini görmek kimseye nasib olmayabilirdi.Ayrıca dünya tek başına bir ülkenin başede meyeceği ekolojik ve çevre kirlenmesiyle karşılaşıyordu.Oysa yumuşama süreci,ABD ekonomisini rahatlatıcı yeni sosyalist pazar imkanını da kaçınılmaz olarak sağlayacaktır.Oysa silahlanma yarışının beslediği ABD'nin "tahrip sanayi kompleksi"ne alternatif olan,imalat ve ağır sanayi üniteleri bu pazara girebilecek,meydana gelebilecek boşluğu bu sanayi kolları doldurabilecekti.

SSCB AÇISINDAN

SSCB açısından ise durum oldukça değişiktir.Gorbaçov yönetime geldiğinde ülke ekonomisi çökme noktasındaydı.Kaynakların % 30'unu yutan dev bir savaş sanayiine karşılık,geri bir teknolojinin uygulandığı imalat sanayiinde kalite düşüklüğü barizdi ve bu haliyle bile kıtlık vardı.Her alanda üretimi engelleyici olan bürokrasi,Gorbaçov'un "toplumdaki yeni antagonistik kutup"(1) olarak gösterdiği asalak bir katman haline gelmişti. Basın - yayına,örgütlenme,toplantı ve ifade özgürlüğüne getirilen ağır kısıtlamalar toplumu adeta tepkisizleştirerek itaata zorluyordu.Bu durumu giderme amacıyla başlatılan yeniden yapılanma(perestroika) ve açıklık (glasnost)politikalarının yürütülebilmeleri,ülke ve dünya meselelerine yeni bir gözle bakmayı gerektirmekteydi.

Gorbaçov BM'de "dünya ekonomisi tek bir organizma haline geliyor,ait olduğu toplumsal sistem veya ulaştığı ekonomik düzey ne olursa olsun hiç bir devlet onun dışında,normal olarak gelişmeyecektir(2)derken bütünleşme ve karşılıklı bağımlılık içinde olan dev bir dünya ekonomisinin kaçınılmazlığına işaret etmekteydi.Bu dev entegrasyon,yalnız gelişmiş ülkeleri değil,gelişmekte olan ülkeleri de kapsamına almaktadır;"emperyalizme karşı mücadelede gelişmekte olan ülkelerle sosyalist ülkelerin sınıfsal çıkarlarının aynı doğrultuda olduğu efsanesi,eleştiriye dayanabilecek güçte değildir...Gelişmekte olan ülkeler,eski sömürge merkezlerine karşı mücadele ile ilgilenmiyorlar.Onlar kendi İSTİKRARLARI ile uluslararası İSTİKRARLI korumak için işbirliği yapmakla ilgileniyorlar.İşte bizimde Üçüncü Dünya ile işbirliğimizin hedefi bu olmalıdır."(3) Bu dev entegrasyon ve dünyayı "uluslararası sınıf savaşı"alanı olarak gören tarih hatasından vazgeçme(4) Sovyet dış politikasındaki tarihi değişimin işaretidir.

Dev bir ekonomik güç haline gelen AET ve Pasifik havzası ülkeleri,aynı düzeyde askeri güç haline gelemediklerinden,yumuşamayı ihtiyatlı bir iyimserlikle karşıladılar.Bilhassa ABD pazarlarına hakim olmaya başlayan ve bunun için ABD yönetimi tarafından derin ticaret açıklarına yol açtıkları için sıkıştırılan Japon ekonomisinin yöneticileri,doğrusu yeni pazar fırsatından

oldukça memnun görünüyorlar. Bu pazar Çin'i de kapsamına almış bulunuyor. Böylece görece olarak kapanma ihtimali bulunan ABD pazarına karşı, ikame sosyalist ülke pazarlarına girilecek ve ekonomik bunalımın tahribatından korunulacaktır. İşte böyle bir dünyanın doğmasını bir ihtimal olarak düşünemeyecekleri 80'li yılların başında karşılaşılan sıkıntılara ve bunların sebep olabilecekleri çığınca maceralara karşılık, yeni entegrasyon, bir sigorta görevini yüklenmekteydi.

KÜRDİSTAN'A ETKİ VE GELİŞMİŞ ÜLKELERİN KÜRDİSTAN POLİTİKALARI

Kürdistan bu süreçten derin bir şekilde etkilenmek üzeredir. Her ülke, her konuda olduğu gibi; Kürdistan konusunda da artık politikasını açıklıkla ortaya koymaya başlamakta, ama yine de bu ortaya koyuşlarda da bir ihtiyat payı bırakmaktadır. Bu ihtiyata sebep, herkesin bu yeni entegrasyon sürecinin daha henüz başında olmasıdır. Birbirine açılma başlamış fakat olay sonuçlandırılmamıştır. Askeri paktlar, zayıflamakla birlikte sona ermekten oldukça uzak bir noktada bulunmaktadır. Macaristan'ın çok partili sisteme geçiş teşebbüsü veya Polonya'da düzenlenmesi düşünülen yarı serbest seçimler, Batılıların bazı şeyleri hayal etmeleri için yetersiz olaylardır. Hatta Macaristan Komünist Partisi, Merkez Komitesi toplantısında, 1956'daki Sovyet müdahalesine yolaçan olaylara "halkın meşru ayaklanması" denmesi bile sadece sistem içi bir parazit ses olarak algılanmamalıdır.

ABD yönetiminin, C. Talabî'nin

ziyareti dolayısıyla yaptığı açık lama Kürt meselesinin bu ülkenin politika sahnesinde vardığı aşamayı netçe açıklar niteliktedir. Buna göre ABD, kesinlikle bölgede bağımsız bir "Kürt devleti"nin ilanına ve kurulmasına karşıdır. Onların ilgilendikleri, "demokratik-kültür hakları" kavuşmuş bir Kürt Halkı yaratarak (5) bölgede istikrar tesis etmektir. ABD'nin bölgedeki üç büyük müteffikinden, Türkiye ve Mısır'ın menfaatleri, bu ülke için hala belirleyicidir. Dolayısı ile Kürt'lerin büyük bir kuvvet halinde tarih sahnesine çıkışını rededen bu ülkelerin Arapçı ve Türk'çü zihniyetlerine karşıt olan çözümlerden yana olmaz. Bulunacak çözüm, Arap ve Türk yayılcılığını negatif etkilemektir.

ABD, 1960'lı yıllardan beri Türkiye'ye sürekli aynı tavsiye de bulunmakta; fakat Turancı bir zihniyetle yetişmiş bulunan Türk ordusunun şövenist eğilimlerini kırma imkanını elde edememektedir. Diyarbakır radyosunun Kürtçe yayınına başlamasını, Kürt halkına bazı Kültürel haklar verilmesini Türk devletinin devamının menfaati için öngörmüşlerdi. Böylece Barzani'nin yönettiği 1961-1975 Kürt ihtilalinin yarattığı Milli bütünleşme dalgası marke edilmiş olacaktı. Kürtler de elde ettikleri bu haklar sayesinde toplumsal yapıya daha fazla uyum sağlayacak ve "aşırılıklara meydan vermeyeceklerdi. Son iki yıldan beri bu çözüm şekli yeniden gündemleştirilmeye çalışılıyor ve ABD ile Türkiye arasında Bu konudaki tartışmalar herhalde devam ediyor. Aynı şey Halepçe ve Bahdınan kimyasal gaz müdahalesinden sonra Irak BAAS yönetimi ile de söz konusudur.

SSCB ise tavrını direk değil "ikinci elden" belli etmeyi tercih ediyor. Buna örnek olarak M.A. Hasretyan'ın "İzvestiya" ile röportajı gösterilebilir. (6) Bu söyleşi de Hasretyan, silahlı çözüme karşı olduğunu, meselenin barış masasında görüşmeler yoluyla hall edilmesini ve ilgili ülkelerin, Kürt meselesini demokratik bir temelde konuşmaları gerektiğini işaret ediyor. Böylece bölgede istikrar sağlanacak ve dış "gerici" güçler müdahale imkanı bulamayacaklar. Dünyanın ekonomik entegrasyona girme yönünde yol aldığı günümüzde bu gerici dış güçleri saymayı "unutun" Hasretyan en fazla bölge istikrarına önem verdiğini gösteriyor.

Eğer bir gerici aranacaksa, bu nun uzakta veya dışarda değil, Kürdistan'ı sömürgeleştiren İrkçi iktidarların kendilerinde aramak gerektiği ortadadır. Çünkü "çok renkli ve çok boyutlu dünyanın gerçeğini yeniden okumakla kalmadık. Yalnız, her devletin çıkarları arasındaki farklılığı değerlendiremedik. Ama konuyu gördük -Dünya devletlerinin giderek bir birlerine bağımlı olma eğilimleri. Bugünkü gelişmenin diyalektiği bunlar. Çelişkili, politik ve sosyal açılardan çeşitli, fakat yine de birbirine bağlı ve çok kere bütünleşmiş dünya, karşılıklı çatışmalar arasında yokunu arar gibi büyük güçlüklerle oluşuyor... Biz insanlar, hepimiz, aynı geminin yolcularıyız. Batarsak hep beraber batacağız, yüzersek hep beraber yüzeceğiz" (7). Sovyet yazarı bu mantık silsilesini takip etseydi, görecek ki; bir milletin devlet olarak tarih sahnesine çıkışını engellemek içinde bulunduğumuz zaman kesitinin veya sürecin istikrar içinde ilerlemesini engellemekle eşanlamlıdır. Dolayısıyla bu anlamda ki bir gericiliği uzakta aramak beyhudedir.

İngiltere, Bahdınan'a atılan kimyasal silahlardan sonra ülke sinin Kürt Politikasına açıklık getirme gereğini duydu.(8) Buna göre İngiltere'de bağımsız bir devletin kurulmasından yana değildir. Bir takım yatıştırıcı'de demokratik hakları" yeterli bulunuyor. Bölgedeki istikrar ve mütefriklerin menfaatlerine hanel gelmemesi onlar için esastır. Türkiye'de bir Kürt meselesini itiraftan dahi kaçınan bu belge, İngiltere'nin 1920'lere çakılıp kaldığının bir belgesidir. Fransa'da Kürt Enstitüsü'nünde katkısıyla hazırlanarak gazetelere yollanan ilan bu yönde atılan adımlardan sadece biridir. Federal Almanya'da son zamanlarda TV'larda Kürt meselesi ile ilgili olarak başlatılan seri programlar boşuna değildir. Burada unutulmuş "kendi" kelimesi herhalde önemsiz bir ayrıntı olarak algılanıyor.

İKİ SÖMÜRGEÇİ ÜLKE- TÜRKİYE VE İRAK'IN TUTUMU

Türkiye, kurduğu bölge varlığı eliyle Kürdistan'a tek taraflı bir savaş ilan etti. "Resmleştirilmiş terör"(9) ün bir çok can aldığı, insanları, baba ocaklarını terke zorladığı bu alçak ve kalles savaş büyüyerek devam ediyor. Türk hükümeti, Kürtleri kaçtıkları yerlerde de rahat bırakmıyor. Antalya'da kısa sürede inşa edilen üçbin Kürt gecekondusu bir günde yıkıldı. İlçelerde Kürtlere kiralık ev verilmiyor. Karakollar, Samsun - Adana hattının batısına yerleşmeye çalışan bu insanlar için dosyalar tutuyor ve sürekli takip ettiriyor. Kürdistan'da asimilasyon çalışmaları oldukça hızlanmış, anadil anayasal tedbirlerle yasaklanma yoluna gidilmiştir. İşkence çocukların gözleri önünde baba-

larının öldürme olayları "vakai adliye"den sayılmakta. Hedef; sindirme, asimilasyon ve yoketme olunca herşey meşru sayılıyor. Halk; tehdit, şantaj veya ekonomik güçlüklerinden de istifade edilerek ajanlaştırılarak birbiri aleyhine jurnalcılığa sevkediliyor.

Öte yandan milli duygular bastırılacağına kabarcınca derinden derine bazı yeni sondajlar başlatıldı. Demirel, Kürtleri-Türk gösterme çabalarına zorlama derken; Ecevit anadilin yasaklanması gayri insanidir şeklinde konuşuyor.(10) Başbakan Özal, bu bölgede yaşayan herkes birinci sınıf vatandaşır ifadesini, bir Türk Başbakanı olarak kullanırken ilk defa Kürt insanına "Türk" dememiş oluyor. Hatta onlara Türk demekten dikkatle kaçınıyor(11). Bütün bunlar gazete ve dergilerde başlatılan Kürtlere bazı haklar verilmesi konusundaki tartışmalarla bir-

AET ve ABD'den yöneltilen ağır eleştirilerin etkisiyle başlatılan tartışmalar belli bir noktaya vardığında, bazılarının Kürtlerin kaderini tayine hazırlandığı belli oluyor. Bu kader, bazı kültürel hakları tanımanın herhalde ötesine geçmeyecektir..

leştirilince adeta-ete, kemiğe bürünüyor. Ancak aralarında ikiye bölünmekle birlikte "etkili çevrelerin" çoğunluğunun daha henüz bazı konularda ikna olmadıkları ortada. Fakat AET ve ABD'den yöneltilen ağır-sürekli eleştirilerinde belirli etkisiyle başlatılan tartışmalar belli bir noktaya vardığında, bazılarının Kürtlerin kaderini tayine hazırlandığı belli oluyor. Bu kader, bazı kültürel hakları tanımanın herhalde ötesine geçmeyecektir.

Irak rejimi çok daha pervasız davranıyor. Desteğini hissettiği yüz milyondan fazla arap nüfusunun sunduğu şemsiyenin altında, dile getirilen zayıf tepkileri elinin tersiyle iten Saddam rejimi tüm Kürdistan'ı boşaltma çabasıdadır. Pervasızca yıktığı 7000 Kürt köyüne ek olarak kimyasal silahlarla taradığı Kürt şehir ve kırsal alanlarını cehenemme çevirmiş ve binlerce kişinin ölümüne, yüzbinlerin göçetmesine veya kendi anayurdunda mülteci olmasına yolaçmıştır. Kalanları ise stratejik köylerde toplayan bu canavar, yine de Kürdistan'daki silahlı mücadeleyi bastıramadı. Bu eylemlerini sürdürürken öte yandan yeni taktikler geliştiren Saddam, Kürt hareketini bölmek, zayıflatmak ve tecrit etmek için akla, hayale gelebilecek her vahşet ve hilelere başvurmakta sakınca görmüyor. Sovyetler Birliği'nin, Kürt meselesine pasif yaklaşımını, Batı ülkelerini de bu konuda kazanmak suretiyle pasifleştirmek için elinden geleni yapıyor. Genel aflar ilan ediyor, Lübnan'daki hristiyan askeri darbeyi destekliyor, "serbest" genel seçim ve parlamenter rejim vaad ediyor. Ama öte yandan Kürtlerin kaderlerini tayin etmeye çalışan çevreleri de hepten eli boş göndermemek için, Kürt hareketinin bazı liderleriyle temas peşinde. O, 1974 Otonomi kanununu teslim edeceği bir yatıştırıcı emin elin peşindedir.

BU KESİTTE KÜRT HAREKETİ NE YAPIYOR ?

Kürt hareketi bütün bunlar olurken yavaş yavaş iki ana cepheye ayrılıyor. Ülke içindeki eski politikacıların başını çektiği ve giderek Avrupa'da yayılan birinci gruptakiler bu "kader tayini" işine iyice yatkın. Bu konuda müzakereler olacaksa masada yer al-

manın mücadelesini veriyorlar. Parti düzeyinde örgütlendiği söylenen bazı gruplarda bu kervana açıkça katılıp katılmamanın sancılı, tereddüt dolu günlerini yaşıyorlar. Önemli bir gözlem, bu grubun sayısal durumunun git-tikçe kabarma eğilimi göstermesidir. Demek oluyorki; Kürt Milleti bunca meşakkate, hakarete, sürgüne, işkenceye, hapse ve ölüme, radyosunu açtığında Kürtçe müzik dinlemek için katlandı. AET nin gülücükleri altında dönülecek olan "Doğu Anadolu" da, bundan başka değişecek birşey olmayacağı açık değil mi ?

İkinci cephedekiler de ise tam bir hüviyet arayışı vardır. Çoğu şu veya bu şekildeki dünya bağlantılarıyla samimi bir şekilde ülkelerine birşeyler vermeye çalışırken, deniz birdenbire bitti. Bu gruptaki Kürt İnsan'ını ayakta tutan, Bağımsız, birleşik Kürdistan'a ulaşma ülküsünün güven celerinden bazılarında son yıllarda çatırdamalar veya bizim çatırdamaya yordüğümüz sesler geldi. Bu noktada kahredici bir yalnızlık duygusu sardı ortalığı... Bu duygunun örgütlerin gövdelerinde dahi paniğe yol açmaması, onların gerçek yurtseverlik duygularından ileri gelmektedir.

Oysa, dünyadaki hiçbir dramatik değişiklik bizi yalnızlığa itmedi. Biz zaten yalnızdık. Bunu biz tercih etmiş de değildik ve değiliz. Dünya politik satrancının bizi sürdüğü noktadır yalnızlık. Bunu aşmak ve sürece toplu müdahalede bulunmak bizim elimizde... Tabii kimlik arayışını samimi bir şekilde tamamlamak ve durumumuzu yeniden gözden geçirmek kaydıyla, sürece müdahale etmeye hazır olabiliriz.

Bu cephedeki Kürt İnsanı, kendi kaderini kendisi tayin etmek istiyor. Lehteki dış müdahaleleri tabii ki olumlu buluyor, ama onlara tabi olmayı red ediyor! Sü-

reçteki insan concensus'u o bölgede istikrarı öngörüyor olabilir. Ama bu istikrar Kürt Ulusunun haklarının feda edilmesini gerektirecekse buna razı olmayacak güce ermeliyiz. Dünya'nın, Kürtlerin Ulusal Haklarını feda etme eğilimi havadaki bir iddia değildir. Bu yönde birçok planlar tezgahlanmakta ve yaşama geçirilmek istenmektedir. ABD, Batı Avrupa'da söz sahibi ülkeler ve hatta İsveç bile, Bağımsız-demokratik Kürdistan'ın kurulmasına karşı olduklarını açıkça ifade ederken, SSCB bize karşılıklı olarak görüşme yolunu öneriyor. Bilindiği gibi Uluslararası ilişkilerde görüşmenin gerçekten görüşme sayılabilmesi için açık ve belirgince esaslara ve tümenlere dayanma gereği vardır. Aksi

bütün unsurların TEMSİL EDİLEBİLECEĞİ BİR ULUSAL KONSEY'dir. KONSEY HAREKETE GEÇİREBİLECEĞİ KİTLE ORANINDA temsil gücüne sahip olacak ve tüm dünyaya, kendisini Kürt Milletinin meşru temsil organı olarak kabul ettirecektir. Şişirilmiş bir örgüt olan FKÖ'nün artık ABD ile bile görüşmelere oturduğu yadsıyabilir miyiz? Evet, haklı olarak bu örgütün şartlarının değişik olduğu, talep ettiği topraklarda ilhak değil, işgal statüsünün uygulandığı söylenebilir. Ama bir de işin öbür yanı var; FKÖ, ne silahlı mücadelede ki etkinliği, ne de dayandığı kitle genişliği bakımından bizim Irak KDP'nin yarısı bir güce bile ulaşmıyor. FKÖ yi nede temsil güç olarak dünyada da ha etkin.

Dünyadaki hiçbir dramatik değişiklik bizi yalnızlığa itmedi. Biz zaten yalnızdık! Bunu biz tercih etmiş de değildik ve değiliz... Dünya politik satrancının bizi sürdüğü noktadır yalnızlık. Bunu aşmak ve sürece toplu müdahalede bulunmak bizim elimizde... Tabii kimlik arayışını samimi bir şekilde tamamlamak ve durumumuzu yeniden gözden geçirmek kaydıyla, sürece müdahale etmeye hazır olabiliriz!

tavsiyeler soyuttur ve teslimiyeti çağırır. Kısacası-Dünya, ülkemizin içinde bulunduğu bölgede gürültü istemiyor. Dengenin korunabilmesi içinde, ulusumuzun iradesini temel almadan, sorunun kendi lehinde çözümü için çabalıyor... Oysa bizim sesimizi duyurabilmemiz için gürültüye ihtiyacımız vardır. 30 milyonluk nüfusa sahip bir Ulus, kendi kaderini, kendi amaçlarının doğrultusunda belirlemek istemindedir.

Bu noktada ise Kürt Milletinin bir eksiği-çok önemli bir eksiği kendini gösteriyor. Bu önemli eksiklik, kendisini iktidar gibi ve örgütlemiş Kürt devleti gibi hareket edebilecek; milliyetçi, demokrat, dinci, sosyal-demokrat ve sosyalist

Her örgütün sahip olduğu milli tan sayısı oranında temsil edildiği böylesine bir KONSEY, diplomatik alandaki çalışmalarını ülke düzeyindeki sıcak mücadele ile birleştirdiği oranda dünya tarafından tanınacaktır. Yoksa bölünmüş çabalar cezaya mahkumdür.

DİPNOTLAR

- 1-M.Gorbaçov-Perestroyka-Güneş yay.
- 2-M.Gorbaçov BM'de yaptığı konuşma. "Yeni Açılım" 10
- 3-Andrei V.Kozyrev-"Saçak" sayı 61 ve "International Herald Tribune" Jan.9.89
- 4-Agy.
- 5-C.Kırca-"Hürriyet" 20.06.1988
- 6-M.A.Hasretyan-"İzvestiya" 16.09.1989
- 7-M.Gorbaçov-Perestroika
- 8-"DEMOKRAT"-Sayı 1
- 9-D.Baykal-"Nokta", yıl:7, sayı:10
- 10-Agy
- 11-Turgut Özal'ın , Van konuşması

DİNİ İNANÇ ve KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞI

M. RIZGARI

Kemalizm; "din birleştiricidir" diyen Evren Paşa'nın da, atalarından emanet T.C. bekçisi "ezilenlerden yana!" sol kalemlerinin de sentezidir.

Kendi kurtuluş savaşlarının örgütlenmesinde 1919'da başları dertleyen Kürt aşiret reislerine, büyük toprak sahiplerine, şeyh ve dedelere gönderilen "Fazuletli efendim" diye başlayıp kendilerine kalben pek büyük hürmetleri olduğunu ekleyip, "fe dakar dindaşlarının kendisiyle beraber çalışmalarını konusunda yardım isteyen mektupların ardı arkası kesilmedi.

Ankara meclisinin açılışında, kurtuluşta sonra ağızlarından hiç düşürülmeyen "Türk Milleti" tekerlemesinin yerine "anasır-ı İslamiye"den söz ediliyordu o günlerde.

1920 Ankara meclisinin açılışından hemen 6 gün sonra "Hıyaneti Vataniye ve İslam Mehakimi Kanunu" çıkarılacak, sonraki yıllarda bu yasalar, ulusunun bağımsızlığı için savaşan Kürt aydın, dindar ve yurtseverlerinin yok edilmesinde ölüm makinesi işlevini üstlenecekti.

Daha o günlerde "Kürtlük cereyanının kökünden sökülüp atılması" nı, Kürt sorununun çözümünde temel politika olarak alan Kemal Paşa, "Kürtlük gayesi için çalıştıkları" için Bedirhanî ailesinden Celadet ve Kamran Beyleri, Diyarbakirli Cemil Paşazade Ekrem Beyleri "vatan haini" ilan edecek ve Kürt ulusunun kurtuluşu doğrultusunda gelişebilecek en ufak bir kıpırdanmayı, daha başındayken boğmayı, belli bir program içinde planlayacaktı. 1919-20'lerde telgraf başında çalışanlar, bu fedakar, yurtsever Kürt

önderleriyle ilgili ihbarları yazma-çözmeyle uğraşacaklardı.

Lozan'la birlikte Misak-ı Milli çizilecek, hilafetin yerinde yeller esecek ve 1925 Şeyh Said Halk Hareketi "irtice hortluyor!" yutturmacasıyla ve "laikliği halel" temelinde gerekçelendirilerek bastırılırken, Kürdistan bir kez daha kan gölüne çevrilecekti.

Laik T.C., modern Türkiye olma yolunda ilerliyordu, ne denli demokratik olduğunu ifadesini de "Ne mutlu Türküm diyene" de buluyordu. "Türkiye Türklerin" di ve artık Kürt inkarının zamanı gelmişti.

Kürtlük adına sıkılan kurşunlar, Celal Bayar'ın "Kürt sorunu kökünden halledilmiştir" dediği 1938 yılına kadar sürdü.

T.C. nin devlet politikasında "Kürt Uluşu sorununa çözüm" konusunda 1919'lardan bugüne bir değişme olmadığına, tam tersine Kemalist-ırkçı ideolojinin hariyle uygulandığına tanık oluyoruz.

Evren Paşa'da 1980'de, M. Kemal'in Lozan sonrası tanık olduğumuz "laik-modern T.C. nin cumhurbaşkanı" rolünü üstlendi ve "T.C'yi tehdit eden tüm odakları kurutma" sahnesi bir kez daha oynandı. Kürdistan'da köyler ateşe verildi. 1980'lerde 7-8 yaşında olan bebeler, bugün 17 yaşında ve belleklerinden silemeyecekleri acılara tanık oldular. Büyüyorlar... Kendilerine uygulananları unutmadan... Kinleriyle, umutlarıyla...

Aynı Evren Paşa, 1986'lardan sonra "din birleştiricidir" demeye başladı. Son aylarda da 2000'e Doğru gibi dergi ve gazetelerde yorum ve haberler birbirini izler oldu. Laik ve mo-

dern T.C'ye neler oluyordu? Bu noktada, modern T.C. yara alıyor diye telaşa kapılacak, Paşa'nın öne sürdüğü böylesi bir zihniyeti sorgulayacak şaşkınlık ifadelerine hiç gerek yok. Evren işte tam burada, 1920'lerden başlayarak misak-ı milli'yi çizdirinceye kadar, Kürtleri birliğe çağıran M. Kemal'in ta kendisidir.

Türkiye sınırları içinde ayrı bir devlet kurulmasını kesinlikle tasvip etmediklerini söyleyen ve 60 milyonluk Türkiye'de, herkesin müslüman olduğundan ötürü "kardeş" olduğunu ekleyen Refah Partisi "biz uluslararası ilişkilerde Türkiye'nin milli çıkarlarını gözetiriz" demekten de geri kalmıyor. Refah Partisi'nin Kürtlerin milli çıkarları konusundaki görüşlerini anlamak için kahin olmaya gerek olmadığı gerçeği de apaçık ortada duruyor.

Biz aynı partiyi (ancak o zamanlar adı MSP olan) müslümanların birliğinden söz ederken ve CHP ile birlikte iktidar olup, TC devletinin çıkarlarını birlikte gözetirken de görmüştük.

Devlet, dinsel görüşün örgütlü yapısı olan Refah Partisi'ne bugün daha bir hoşgörülü bakıyor. Bu anlamda R.P.'nin oy potansiyelinin yükselmesi bizce hiç şaşırtıcı değil. Görünen gelişme, Kürt Ulusal direnişinin örülmesinde mezhep ayrılıklarının öne çıkarılması planlarının sadece başlangıcıdır. Doğabilecek krizin zemini şimdiden atılmaktadır ve krizin nedeninde kimlerin sırtına yıkılacağı ve faturasının kimlere ödetileceği şimdiden planlanmıştır.

Yerel seçimler öncesinde "islam" ve "laiklik" e ilişkin haber ve yorumlar, seçimlerin sonucunda daha bir boyutlandı. Dergilerde olabilecek "ara rejimden" söz ediliyor. yapılan yorumlardan bazılarında ara rejim nedeninin "şariat çiliğe karşı olacağı" söylentileri var. RP'nin "batıda sanayileşmenin gelişkin olduğu yerlerde değil, Doğu'da güçlü olduklarından" söz etmeleri, seçim sonuçlarıyla da doğrulandı. Geleceği var sayılan darbenin İstanbul'da türbanla dolaşan bir avuç genç kız için gelmeyeceği apaçık ortada.

Türk sosyalistleri, Misak-ı Milli çerçevesi gözlüklerini çıkarmadıkları müddetçe, daha yıllarca düşüncelerini Kürdistan'a taşımayı deneseler de yanlış

hesap Kürdistan'ın sınırlarından dö-
necektir. Emperyalizme karşı olup, em-
peryalizm tarafından çizilen sınırları ka-
bul etme ikiyüzlülüğüdür yaşadıkları
T.C.'nin bekçiliğini yapan ve Kürt Ulu-
su'nu ille de Misak-ı Milli sınırları için-
de görme alışkanlığından en ufak ta-
viz vermeyen sol, 1983'te islami hare-
kete ve onun örgütlü yapısı olan
MSP'ye, cuntaya karşı durmada cep-
he çağrısı yaparken T.C.'nin laik oldu-
ğunu unuttu vermişti. Bugün RP'nin
oy potansiyelinin yükselmesi karşısı-
nda gösterdikleri panik niyeydi?

Türk sosyalistlerinin hiç şüphesi ol-
masın, çünkü R.P.'nin bulunduğu yer
den de "vatanları parçalanmaz bir bü-
tündür". Ancak R.P.'nin "Türkiye'nin
milli çıkarlarını gözetme" görüşü, Şark-
ı Anadolu'ya doğru gidildikçe, tüm

müslümanlarla birlikte Pakistan'a, ora-
dan da Afrika'ya kadar uzanan, "bü-
yük islam birliği" tezine dönüşmekte-
dir. Görünen o ki; Türk solu'nun R.P.
ile birleştiği belki de bir tek nokta:
"Kürdistan sorununun Misak-ı Milli sı-
nırları içinde çözümü"düşüncesidir.

Tam bu noktada (liberalinden, Ke-
malist patentli sosyalist partilerine ka-
dar) TC'nin tüm partilerinin tedirgin ol-
dukları tek odak; Kürdistan Ulusal
Kurtuluş Savaşını amaçlayan anti-
emperyalist, özellikle anti-sömürge-
ci Kürt islamlarının "örgütlü kurtuluş
savaşına katılmayı amaçlamaları" fikri-
dir. Kaygıların düğümlendiği yer bu-
radır.

Kürdistan, emperyalizmin ve ba-
ğımlı sömürgeci devletlerin, ulusal ta-
rihim miras olarak bıraktığı" dini

inançların istismarı" ve buradan hare-
ketle ulusumuzu inançlara göre par-
çalama oyununa gelmeyecektir. Kür-
distan'lı islamların önündeki görev,
Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı saf-
larında yerlerini almaktır. Bu görev
Kürdistan'ın tüm dinamiklerinin önün-
deki görevdir. Çünkü Kürt Ulusuna
uygulanmış zulmün sona ermesi de, u-
lusal kurtuluş savaşımızın önündeki
başanya bağlıdır.

Kürdistan; Ulusal Kurtuluş geçiş
sürecinde, Kürdistan'lı dinamiklerin
dışında sunulan çözümlerin ve ulus-
lararası ilişkilerde öne sürülen telkin-
lerin sökmeyeceği bir süreçtedir bu-
gün. Kürdistan için çözüm tek ve net-
tir: Yarının bağımsız Kürdistanını kum-
ak için Ulusal Partimiz TKDP önderliği
nde ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞI.

"İstikbalimiz - Bağımsız Kürdistan'dır"

Rêber ERÛHÎ

Aşağıdaki mektup, Kürdistan'dan
-Botan bölgesinden gönderilmiştir.
Yazıyı olduğu gibi yayınıyor, Kürdis-
tan'da içinde buldukları güç koşul-
ları aşarak, dergimize yazı ve mektup
gönderen okuyucularla, arkadaşlara
dostça selamlarımızı iletiyoruz... Der-
gimiz bundan sonrada ülkeden gele-
cek olan yazı ve makaleleri yayınlama-
ya devam edecektir.

DEMOKRAT

İşkenceler, zulümler; Kürtlerin hep ya-
şadığı uzak olmadığı kavramlardır. Kürt
çocuğunun dünyaya ilk gözlerini açtığı-
nda herşeyden önce tanıştığı kavramlardır
bunlar. Bunlarla dünyaya gözünü açıyor.
Daha bebek yaşında zulmün, baskının, te-
rörün ne demek olduğunu anlıyor. Hatta
bu yaşlarda sömürgecinin kurşunlarına
hedef oluyor Kürt çocuğu. Ama ebediyen

panmayacak o güzel gözler... Her gide-
nin ardından yeni Rezanlar, Şıyarlar, Ka-
mıranlar, Leylalar gelecektir... Ne zulüm
ne işkence, onları bittiremeyecektir.

Bir yandan kalbimizden vuruyorlar,
diğer yandan dünya basınının gözüne
perde çekmek istiyorlar. Amaçlarının ne
olduğu belli! Yalan ve dolanlarla, kendi-
lerini demokratik bir ülke olarak tanı-
mak istiyorlar. Hatta Avrupa Toplulu-
ğuna üye olmayı amaç edinmişlerdir. Bu
yüzden, kendilerinde avrupalılaşmak
isteminde olduğunu vurguluyorlar. Ama
hepsi beyhude! Çünkü bu ülkede insan
haklarından söz etmek mümkün değildir
Kürt varlığını ise hiç tanımıyorlar, ka-
bullenmiyorlar. Fikirleri, amaçları, Kürt-
lükleri yüzünden binlerce insan zindan-
larda, dış dünyadan bağları tamamen ko-
puk bir halde izole edilmiş durumdadır.

Kürdistan'a gelip görmek isteyen
basın mensuplarına, istedikleri yerleri
gösteriyorlar. Onların görmek istedikleri
yerlere ise basın izni vermiyorlar. Bin-

kilometreler katederek Cinebre (Yeşil-
yurt) de olanları anlamak isteyen yaban-
cı gazetecileri köye sokmadılar. Ülkemiz
bir zulüm üçgeni arasında, ama olup bi-
tenler yine bu üçgen arasında kalıyor.
Çünkü bunu Dünyaya ilan edecek kişi-
lere Kürdistan yasak! O yüzden de gerçek-
leştirilen terör, daha da arttırılabiliyor. Za-
ten olanlar dört duvar arasında kalıyor.

Tabii ki Avrupalılar veya başka yer-
lerden birçok devlet olanları tahmin ede-
biliyor. Fakat kimse yüksek sesli olarak
bunu söylemiyor. Herkes kendi menfaati-
ni, amaç edinmiş, diğerinin başına gelen
de o'nu ilgilendirmiyor.

Hani İnsan hakları evrensel beyanna-
mesi şartları nerede kaldı. Buna arka çı-
kan ülkelerin sesleri bile duyulmaz
oldu. Hakkını arayandan mı, yoksa hakkı
kısıtlayandan mı oldukları bile artık an-
laşılmaz oldu. Çünkü Kürt diye birileri
olmadığını iddia eden bir ülke, Kürt hak-
kını nasıl ileri sürebilecek. Onlara göre
olmayan birşeyin hakkı nasıl olacak!!!

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini kırabilmek, önlemek, yok edebilmek için TC sömürgeci devleti akla, hayale gelebilecek tüm zorbalıkları, zulüm ve terörü uyguladı, uygulamaya devam ediyor. Bu yönde Kürt-Kürde kırıdırılmak istendi. Çocuğu-babaya, kardeşi-kardeşe düşman yapmak ve bu temel üzerinde Kürt Ulusu'nun hiçbir zaman birlik ve beraberlik içerisinde olamayacağı imajı yaratmak istendi. Bunda kolonyalist TC belirli bir yolda aldı. Fakat Ulusal hareket büyük bir direnme azmiyle bu oyunları boşa çıkarmayı becerdi. Zaten, tam bunda Kürt halkının büyük direnişçiliği ile kırılmaz iradesi yaşamda yenilmezliğini ispatlıyor.

Diğer taraftan, son zamanlarda bazılarının Kürt Milletinin kaderini tayin etme planlarına giriştikleri gözleniyor. Bu güçlerin düne kadar TC'ye ve o'nun ayakta kalabilmesi için yapmadıkları yardım kalmamıştı. Kürdistan'da gerçekleştirilen vahşeti görmezlikten gelen ve büyük bir suskunluk içinde Kürt Ulusu'nun mücadelesini ağızlarına bile almayan- Batı veya Doğu dünyasından olsun- süper devletler, aynı plan üzerinde Kürt Ulusunun amaçlarını, Kurtuluş hareketinin iradesini göz önüne almadan, sorunu kendi amaç ve istekleri doğrultusunda çizmek ve noktalamak peşindedir. Burada hiçbir gücün, hiçbir "kader belirleyici"sinin unutmaması gereken bir nokta vardır. O'da KÜRT ULUSU'NUN HİÇBİR ZAMAN BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ YOLUNDA TAVİZ VERMEYECEĞİ gerçeğidir. BAĞIMSIZ-DEMOKRATİK KÜRDİSTAN KURULANA DEK MÜCADELE SÜRECEKTİR...

VAHŞET VE ZULÜM, KÜRDİSTAN'DA KOL GEZİYOR!

Sömürgeci devletlerin, ülkemizde, artık yaşamımızdan bir parça haline getirdiği kavramlardır- vahşet ve zulüm, terör ve işkence, talan ve yağma, kimyasal gazlar ve kan... Kürdistan'ın her parçasında, şehrinde, köyünde, mezrasında uygulanıyor bu yöntemler. Bizim de bulunduğumuz Botan bölgesi'nde "nasibini" yeterince alıyor bu baskılardan.

Yeni bir yıla girilmişti. Ama yenilik getirmeyen "yeni" bir yıla. Sanki tarihin çarkı duruyordu Botan'da. İşkenceler yeni

yılın doruğunda bile yaşattırıldı birçok yerde. TC sömürgeci devletinin iltimatı açık-çok açık tı- "Ne yeni yıllar, ne XX. asrın son on yılına girilmesi, tüm Kuzey Kürdistan'da her Kürt "Ne mutlu türk'üm diyene" demeyene kadar sürecek"ti. Fakat bunu hiçbir zaman duyamayacak ve duyurmayacak. Bağımsız ülkesinde- Ben Kürd'üm ve Kürdistan'lıyım diyene kadar devam edecek bu mücadele.

Bir köy basılıyordu, 89 Ocak'ının ilk yarısında. Çok zaman geçmeden bu köyde uygulananların, dünyada yaratacağı şoke'nin hesapları yapılmadan. Çünkü ondan öncede Botan'ın hemen hemen her yerinde uygulanan terör-dışarı sızdırılmamış, Kürt köylüsü-yine yaparlar bu zalimler-çekingenliği altında duyuramamıştı Dünya Kamuoyuna, ülke ve bölgesinde yapılan vahşeti.

Cinebre (Yeşilyurt) 15 Ocak'ta, saat 02 sularında uyandırılıyordu. Başta köy muhtarı Abdurrahman MUŞTAK olmak üzere çocuğu, yaşlısı, kadınıyla birlikte Köy meydanına toplatılıyordu. Neden geldiklerini de basit bir dille anlatıyordu cellat binbaşı-Cafer Tayyar Çağlayan- "Nerede o üç terörist? Nereye kaçtılar, sizlerden kim yardım etti onlara? Haydi anlatın ulan?" Ama kimse anlatmıyordu, kimseden söz çıkmıyordu. Neden söz ediyordu bu zalim-anlayamıyordu, Cinebre'liler. Onlardan ne istiyordu? Ne zaman onları biraz rahat bırakacaklardı? "Hepinizin suyunu çıkartırım demesene, birer-birer yakarım sizi" diye tehdit ediyordu. Böyle anlattı bana- Operasyo'nun ilk saatini T.Z. yanında bulunan eşi R.Z. ve çocukları da onaylıyorlardı anlattıklarını. O çocuklara baktım bir süre -Nasıl unutacaklardı bu olanları? O gece gözlerinden gelen yaşları, başlarına vurulan copları, karınlarına gelen tekmele, ağızlarına verilen b.... geçirdim gözlerimin önünden. Ve tekrar seyrettim onları, gözlerine baktım. Verdim kararımı- Ancak ve ancak sömürgeci TC'nin yapısının, ülkemizde kırılıp, defedilmeleri ile alınacaktır- göklerimizde bayrağımızın çekilmesiyle, alınacaktır bu çocukların intikamı! Bağımsız, Kürdistan devletinde halk askeri güçlerinin onları savunmasıyla, Kürt okullarına, Üniversitelerine gitmeleri ile, Kürdistan halk mahkemelerinde geçerli olacak adil yargı ile, Kürdistan demokratik Anayasa'sının verece-

ği güvence ile, alınacaktır onların intikamı. Bu gözler gülmeliydi... Ve onların gülmesinin yegane yolu'da bunlardı... Çocuklarımız elele bağımsız toprakları üzerinde eğlenecekler bir gün... Ve gülecekler bir gün bu gözler... Mutlaka ve mutlaka gülecekler...

Devam etti anlatmaya Cinebre'de olanları T.Z. "Cafer binbaşı K.M. yi çağırdı yanına "Haydi ulan sen onların nereye gittiğini biliyorsun, o üç kişiye kim yemek verdi biliyorsun, haydi söyle" dedi. K.M., O'nun karşılığını vermedi. İşte ondan sonra başladı herşey. Birden askerler ayak altına aldılar K.M.'yi ve sürüklediler, Cafer bağıırıyordu- "Öldürün ulan, öldürün bu nammusuzu, öldürün a....s...." Ne K.M. ne de başka bir köylü yalan söylüyordu, köye gelmiş kimse yoktu. Anlattıkları üç kişiyi ne kimse görmüş, ne de duymuştu. Yalan atan Cafer binbaşının kendisiydi. Zaten her zaman yapılan baskınlarda belirli bazı bahaneler ve yalanlar ileri sürülüyordu.

"Bilmiyorum, ne kadar zaman geçmişti. Geri getirdiler K.M.'yi. Yüzü gözü kan içindeydi. Öldürmemişlerdi O'nu, ama ayakta duracak halde bile bırakmamışlardı. Bu sırada hepimizi sıra dayığından geçirdiler, kadınlarımızın elbiselerini yırttılar. Çocuklarımızı tekmelediler. Vuruyorlar, vuruyorlardı... Cafer'de hep bağıırıyordu- vurunuz, vurunuz diye! K.M.'nin eline bir şeyler sıkıştırmışlardı. Cafer, O'na bağıırarak - "Haydi ver bakayım hepsinin ağzına getirdiğini, sok ağızlarına bu a....s...." İnsan pisliği idi K. getirdiği ve başta bunu yapmayacağını söyledi, direndi... Ama yine çullandılar başına. Ve o zaman ben O'na, Kürtçe "seni öldürecekler ver bize ne yapalım?" dedim. Ve hepimize insan pisliği yedirtti! Binbaşı.

Botan'da zulüm ve terör kol geziyor. Bir yandan barbar Türk sömürgeci askerlerinin uyguladıkları vahşet, diğer yandan Kurtuluş mücadelemizin boyutlanması. Bu direniş, bu mücadele, bu yılmazlık ve bu karşı koyuş devam edecektir. Ulusal partimiz - Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP) halkımızı başarıya götürecektir. Ulusumuzun anti-sömürgeci, bağımsızlık mücadelesinde, milli güçlerin yolunu aydınlatacaktır. Amaç açık ve nettir- Bağımsız-demokratik Kürdistan kurulacak güne kadar, bu direniş- bu azm devam edecektir.

Mihemed Şexo'yu da kaybettik...

M. Ata ACAT

*Kurdistan pir şêrinê,
tevdê mêrg û kanîne,
ew buhiştê cinnete,
cînnet wekî wê nîne.*

İlk bakışta insana çok kolay çö zülür imasını veren bu dizelerin ülkemizde boydan boya yayılmasının, güzel sesiyle nedeni olan büyük ozan Mihemed Şexo, aramızda yok artık. Kürdistan'ın harikalağını dile getiren ozan, doğal zenginlikleriyle birlikte cennetlerin cenneti olduğunu söylerdi ülkesinin. Ve O'nu hiçbir cennetle değiştiremeyeceğini vurgulardı.

8 mart günü M.Şexo, Batı Kürdistan'ın Kamışlı kentinde yaşama gözlerini yumdu. O, Kürt müziğinin devrimci-ulusalcı şekilde, Kürdistan'da dalgalanmasının ilk seslerinden biri oldu.

*Ax lê gule, gulaminê,
şêrinê li bêr dileminê,
gulê nadim malê dinê
ez ser gulê têm kuştine*

Ala rengin'i (Kürdistan ulusal bayrağını) hiçbir şeye değış tirmez, gönlünün en şirin sevda sı şeklinde değerlendirirdi. Güle

konuşur, o'nun için ölümü bile göze alabileceğini belirtirdi. Başka bir bestesinde,

*Ey felek bo te dinalim,
bo çi nêrgîs çilmisîn,
ev çima baxtême waye
em bê dost û bê kes in.*

feleğe çatar, o'na olan öfkesini dile getirirdi. Çiçeğinin neden soldurulmak istendiğini anlamak istirdi. Haykırırdı Şexo: Felek-sana çatıyorum, neden soldu nergizleri miz, neden bahtımız öyle, dostsuz ve kimsesiz? Tabii, bilirdi neden öyle olduğunu ve baş eğmezdi M.Şexo. Kürdistan'ın yüksek dağlarına çıkıp, kahraman peşmerge lerin yanında yerini aldı. O yükseklerden sesi bir başka güzel, bir başka içten çıkıyordu. Ekolaşır ülkenin dört bir tarafına yayılırdı bu ses...

Kendisine has söyleyiş tarzı ile birçok stranlarını (türkülerini) Kürt müziğinin ölmez eserleri arasına bıraktı. Onlarla birlikte O'da ölümsüzleşti.

Hemen hemen bütün besteleri Kürdistan Ulusal Kurtuluşu üzerine söylenmişti. Halkımızın acılarını, istemlerini, mücadelesini en büyük içtenlikle söylerdi.

Mihemed Şexo, yaptığı müzik yüzünden sömürgeci-şöven devletler tarafından ve özellikle Batı Kürdistan'da, Arap şövenleri tarafından işkencelere tabi tutuldu, cezaevine atıldı, evi ve dükkanı tahrip edildi. Halkla ilişkilerinin derinleşmemesi için, O'na dayanışma gösterenler gözaltına alındı. Ama yine de yılmadı... Mücadele etti... Devam etti, halkı için söylemeye...

Ulusal bilincin gelişmesinde önemli bir rol oynayan Kürt müziğinin ölmez seslerinden biri haline gelen M.Şexo yaptığı katkılarıyla, mücadelesiyle, çalışmalarıyla aramızda hep yaşayacaktır.

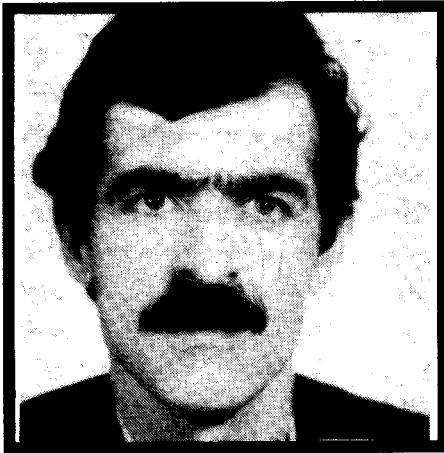
AZAD MISTEFA

(SEKRETERÊ GIŞTÎ YA PARTIYA SOSYALÎSTÎ KURD- PASOK)

(1944 - 19. 03. 1989)

Dilê tekoşerê mezin, Sekreterê giştî ya Partiya Sosyalîstî Kurd (PASOK) Heval AZAD MISTEFA di roja 19.03.1989 li nexweşxane Karolînskaya, li paytexta Swêd, Stokholm de, piştî nexweşîyek dirêj ya kanserê, rawesta. Kete nav refê karwanên şehîdê Kurdistanê. Heval Azad ta roja, ku ji vê dinyê barkir, her û her di bin nexweşîya xwe ya giran de jî dîsa cihê xwe yê aktîv wekî Serokê Partiyek niştimanperwerî Kurd di tekoşîna rizgariya netewî de girt. Ta roja ajîyana (wefata) xwe pênuş di dest de, dîtînen

xwe li ser xabat û şoreşên Netewa Kurd li Başûrî Kurdistan, her wûsa li ser Enîya Kurdistanî di pirtukekî de komkir. Kar û tecrûbeyên xwe yê salana di vir de da gotin. Dîtin û ramanên xwe li ser tevî bûyerên giring li Başûrî Kurdistan nivîsandine. Berpîrsîyarê Partiya Sosyalîstî Kurd, li ser vê babetê weha got : "Hevrê Azad, gava qala Serokê Netewî Barzanî dibû, bi îxtîramek giran navê wî bi bîr tanî. Lekolînên fereh li ser kar, xabat û jiyana Barzanî kiribûn û weha digot Hevrê Azad "Biryara ku Serokê Netewî

Barzanî da di dawîya Şoreşa 1975 an, Ew di çavê min de mezintir kir... "Ji xwe damezrandina PASOK bi dû simbolên gewre û mezin ve girêdayî ye. PASOK di roja 11 Îlon 1975 de li bajarê Kerkuk ê ji gel Hevrê Azad û çend hevalên di tekoşer ve hat damezrandin. Sembola yekem girêdayîye bi Şoreşa Îlon ya pîroz ya 1961 an di bin serokatîya Barzanîyê mezin û Sembola dûwem jî giredaye bi bajare Kerkuk ê. Wek tê zanîn Kerkuk ji aliyê BAAS a faşîst wek bajarek Kurd nayê qebûlkin. Sazkirina PASOK li Kerkuk semboleke berxwedan û berdewama tekoşîna mezin ya Pêşmergek qehreman bû..."

Heval Azad Mistefa ne tenê yek ji sazkarê Partîya Sosyalîstî Kurd e, ew yek ji îdeolog û rewşenbîrên herî bi rûmet ya Tevgera Rizgarîxwaza Netewa Kurd bi xwe ye jî. Kek Azad rojnamevan û nivîskarekî Kurd yê bi nav bû. Ji destpêka sala 1970 yan ve di gelek rojname û kovarên Kurdî de nivîsên sîyasî û lîteratûrî çapkirine.

Heval Azad Mistefa û her weha Partîya Sosyalîstî Kurd, bi awakî vekirî şîrê Serxwebûna Kurdistan di xetê Kurdistanî de parastine. Di vê babetê de jî Kek Azad wûsa digot: "Em wekî PASOK bi awakî êşkere dixwazîn bidin dîyarîkirin ku hildana şîra Serxwebûna Kurdistan û di vê rê de Kurdistanî bûn, bo me ne taktîk, Stratejîye! Her wûsa em daxwaza Kurdistaneke azad û Milletekî Wekhev dikin-ev bingeha sazîkirina me ye. Em dibêjin: Kurdistan ya Kurda ye!"

Heval Azad Mistefa roleke gelek aktîv dileyize di sazîkirina Enîya Kurdistan de. Hîn di rojên pêşîn de Partîya Sosyalîstî Kurd cihê xwe di Enîyê de digre. Kek Azad jî li ser navê Partîya xwe berpirsiyare di Enîyê de. Ji xwe sazîkirina enîyek wûsa jî sala 1976 an de di programa kar

ya PASOK de cî girtîye. Heval Azad Mistefa bi xwe li ser pirsên yekîtiyê gelek bi dilşadî nêzîkî karê Enîyê bû. Yek ji daxwazên wî yê herî mezin pêkanîna Konseyeke Netewî bû. Ji bo vê çendê jî zêde xabat kir, lê mixabin jê re mumkun ne bû, ku di jîyana xwe de Konseya Netewî Kurdistanî bibîne û ew jî cihê xwe tê de bigre.

Ajîyana Heval Azad Mistefa ne tenê xiserak mezin bû, bo hevalên tekoşer yê Partîya Sosyalîstî Kurd (PASOK), ew xiserek mezin bû, bo Tevgera Rizgarîxwaza Netewa Kurdistan, bi giştî.

SILAV JI BO JÎYANA WÎ PAK!
SILAV JI BO TEKOŞÎNA WÎ YA
BI RUMET!

"DEMOKRAT"

JIYANA HEVAL AZAD MISTEFA

- 1948 - Li bajarê Dûkan (Herema Silêmanîye) hate dinê. Malbata wî, malbatek welatperwer û hejar bû.
- - Xwendina xwe ya destpêk, navîn û lîse yê her li Silêmanîyê xwend. Hîn di salên xwendina xwe ya navîn de, di nav hevalên xwe de wek zana û niştimanperwer hat naskirin. Di vê demê de jî derbasî nav refê Partîya Demokratî Kurdistan (PDKI) bû.
- - Paşî tewakirina xwendina navîn, dest bi xwendina xwe bilind bi Unîwersîta Bexda de, di beşê teknîsyenîya sixatî de kir. Di sê salan de xwendina xwe bilind te-wa kir.
- 1975 - Di roja 11 Îlon de di gel çend hevalan Partîya Sosyalîstî Kurd (PASOK) li bajarê Kerku ê damezrandin.
- 1977 - Li Silêmanîyê hat girtin û rêkirin girtîgaha Ebû Xirêb. Hukmê darvekirinê danê. Lê paşre ev hukim hat kêmkirin.
- 1980 - Derbasî nav refên Pêşmergek PASOK bû. Ta sala 1987 di nav wan de ma.
- 1987 - Di dawîya salê de ji ber nexweşîya xwe ya giran hate Swêd.
- 1989 - Di roja 19.03 de wefat kir. Ket nav refê nemiran....

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINDA POLİTİK MÜCADELE

Sidar ARARAT

Kürdistan,ulusal kurtuluş geçiş sürecinde ,toplumun değerlerini korumayı amaçlamakla birlikte,bütün dünyada ki uluslarda olduğu gibi Kürt halkıda ulusal devletinde özgürce yaşama amacıyla.Amacına ulaşmak için de toplumsal bütün kurumları kurtuluş geçiş sürecinde örgütleyerek,yarının düzenli toplum yaşayışına hazırlanmakta...

Kürt halkının örgütlü güçleri kurtuluş sürecinde toplumun bütün kurumlarını programlamak,uzun ve kısa vadeli çözüm yollarını,ülke ve dünya koşullarına uyarlamak gibi zor ve kutsal görevle karşı karşıya.Ekonominin,eğitimin,yürütme,yasama,yargının,sendikaların,derneklerin,insan haklarının...programlanarak bağımsızlık ilkesinin,ulusal kurtuluş savaşı sürecinde,genel olarak örgütlerde belirleyici mücadele biçimi olması nedeniyle yaşama geçirilmesi amaçlanmalıdır.Bu anlayış devlet olma amacının dayattığı zorunluluktur.

Bölgede,her türden provakasyonlarla,sömürgeci devletlerin uygulamalarıyla halkımız imha edilmeye tehdit edilmekte.Ulusal kurtuluş kavgasının doğasına uygun olarak ta toplumsal kurumların bütün olguları anti-sömürgeci kavganın simgeleri olduğundan mücadele,devrim,savaş,ihtilal...v.s., bazı kavramlarla ifade ediyor.

Ulusal kurtuluşumuzun sürekli gündeminde bulunan önemli kavramlardan biri de "POLİTİKA" dır.Politika,dün Kürdistan'da Osmanlı,Pers,Arap saraylarının çok boyutlu entrikalarıyla yoğrulurken,günümüzde de saraylardan entrikaları miras olarak devralan sömürgeci devletler,entrikacı,şantajcı politikaları,devlet olmanın imkanlarıyla süregelmekte.Saray gelenekli sömürgeci devletler,devlet terörüyle devletin bütün kurumlarını kullanarak

Ulusal kurtuluşumuzun sürekli gündeminde bulunan önemli kavramlardan biride "POLİTİKA" dır.Politika,dün Kürdistan'da Osmanlı,Pers,Arap saraylarının çok boyutlu entrikalarıyla yoğrulurken,günümüzde de saraylardan entrikalarını miras olarak devralan sömürgeci devletler,devlet terörüyle,devletin bütün kurumlarını kullanarak,Kürt Ulusu üzerinde uzun vadeli devlet politikalarını örüyorlar...

Kürt Ulusu üzerinde uzun vadeli devlet politikalarını örüyorlar.

Örgütlü mücadelemizin sürdüğü Kuzey Kürdistan'da,Osmanlı gelenekli Türk Ulusal kurtuluş hareketi entrikacı politikalarıyla,Kürt Halkı'nın ulusal güçleriyle "Kürtlüğün kabulü,islamiyet..." temelinde geçici uzlaşmayı başarabildiler.Gerek Türk Ulusal kurtuluş döneminde,gerek Türk devleti'nin kuruluşundan sonra uzlaşmalar gönüllü uzlaşma zemininde olmadı.Mustafa Kemal önderliğinde yürütülen Türk Ulusal kurtuluş hareketi işin başında entrikacı oyununa başlamıştı.Ve Kürt halkını zaten düşman olarak ilan etmişti.Türk devrim tarihi Enstitüsü'nün "Nutuk" adlı yayınının (c.1,s.16)da "Memleket dahilinde ve İstanbul'da milli varlığa düşman teşeküller"i belirtirken özellikle Kürt Teali Cemiyetini hedef gösteriyordu.Yine (age.c.3-Vesikalar) incelendiğinde Kürt Beylerine,Şeyhlerine,Aşiret Reislerine,Feodallarına methiyelerinin yanısıra Kürt Ulusal Kurtuluşçularına yönelik saldırılarının ırkçı,şöven, jenosidçi politikalarının ikiye bölünmüşlüğüne,saray gelenekli entrikalarının belgeleri'dir.

Uluslararası politikanın belirgin etkisiyle ve halkımızın iç dinamik güçlerinin önemli zaaflarıyla Kürt Ulusu,ulusal kurtuluşunu başaramadı.Kurtuluş koşulları yaratılmadığı gibi,devletler hukuku temelinde,dört devlet arasında paylaşarak sömürge statü-

süne sokuldu.T.C. devleti,Kürt halkının uluslararası antlaşmalardan doğan bütün haklarını yine Osmanlı gelenekli saray entrikalarıyla reddeder,"birlikte yaşamının" bütün olasılıklarını ortadan kaldırarak idam sehpalarını,kitle katliamlarını temel politikaya dönüştürdü.Akabinde,Kürt Ulusunun yaşadığı bölgeyi,kısa ve uzun vadeli sömürgeci devlet yapısı içinde programladı.Kısa vadeli program hedeflerinde;ulusal talepler uğruna ayaklanan Kürt Halk hareketlerini katletmek,uzun vadeli program hedeflerinde;asimilasyonu,zenginlik kaynaklarını sömürüyü programladı.1923 İzmir İktisat Kongresi ve kongrenin sürecinin sonuçları bugün daha açık;yeni entrikalar temelinde gün demde görüyoruz.Barajlar,GAP projeleri en canlı örneklerdir.Yine sömürgeci devletlerin günümüze kadar uyguladığı saray politikası,sömürgeciler tarafından değişik yöntemlerle süregeliyor. T.C. "sınırları"içerisinde yaşayan Kürtlere,akıllara durgunluk veren,insanlık onurunu ayaklar altına alan uygulamaları sürdürürken,uluslararası ilişkilerinde demokrattliğini (!) gündeme getiriyor ve uzun vadeli sömürsünü programladığı hedefleri sürdürmek için kültürel hakların verilmesi doğrultusunda,sahte vaatlerle,bataklığa giden TC ekonomisini düze çıkarmayı amaçlıyor.Yabancıyı olmadığımız yeni soykırımların tezgahları hazırlanıyor.Iran bir yönüyle bölge

deki konumunu sürdürürebilmek için ikili oyununu sürdürmekte. "İnanç" is-tismarıyla Kürt Ulusunun, ulusal birli-ğini provake ederken ve bu amaçla-da Doğu Kürdistan'da yaşayan Kürt-lere İran-İrak savaşı süresinde "kim vurduya giden" soykırım politikası uy-gulamaktaydı. Ayrıca Kürtler arasında inanç çelişkilerini derinleştirerek bir-birlerine kırdırmakla, ulusal birliği par-çalayarak sömürge statüsünü sürdür-meyi amaçlamakta. Irak faşist yönetimi ise savaş dönemini fırsat bilerek bom bardmanların yanısıra kimyasal bom-balarla çağın İkinci Hiroşiması-Halep-çe jenosid eylemini ve daha sonra A-ğustos toplu katliam planlarını uygu-ladı. Soykırım politikası bütün şiddetiy-le devam etmekte. Bir yönüyle de di-ğer parçalardaki Kürtlerle ilişkilere gi-derek Kürt halkını birbirine kırdırmayı gaye edinmektedir. Suriye'nin bölge koşullarında ve sömürgeci devletin politik iktidarının istikrarı nedeniyle Kürdistan'lı güçlere hoşgörünme ça-baları ile ilişkilerini sürdürmekle birlik-te, Kürt Ulusu'nun kendi kaderini tay-in etme anlamında belirgin politik tavrı yoktur.

Görüldüğü gibi saray politikasının mirasçısı olan sömürgeci devletler, yüzyıllardır, uyguladıkları politikalarını, değişik metodlarla sürdürmekte...

SAVAŞSIZ, SİLAHSIZ DÜNYA

Geçmişten günümüze kadar, Kürt Halkının politik mücadelesi sürmek-tedir. Boyutlarını, nedenleriyle birlikte yıllardır yazıyoruz. Her örgüt, her de-mokrat, değişik değerlendirmelerde, yorumlarda bulunarak, Kürt halkının politik mücadelesinin önündeki sor-unlara çözüm bulmaya ve kitlelere yol göstermeye çalışıyor. Çözüm için sol ve sağ güçlerin dünyadaki politik mücadeleler tarihinin deneylerinin modelleri uygulanmaya çalışılıyor. Gün-ümüzde dünyada ve Kürdistan'da politik mücadeleler, geçmişle ve ye-ni boyutlarıyla değerlendiriliyor. Yeni değerlendirmeler sonucunda, model ciliğin iflasını görmekle birlikte, örgüt-lerin modelcilikten arınma temelinde süratle ayrılmaya gittiği bilinen bir gerçekliktir. Günümüzde belirleyici durum: Kürdistan gerçeğinden yola

Günümüzde belirleyici durum -Kürdistan gerçeğinden yola çık-ma düşüncesidir. Bu düşünce de; geçiş sürecinde Ulusal Kurtuluş Savaşıdır. Bu amaç uğruna da U-lusal Örgütlenmedir...

çıkma düşüncesidir. Bu düşünce de geçiş sürecinde Ulusal Kurtuluş sa-vaşıdır. Bu amaç uğruna da Ulusal Örgütlenmedir.

Dünyada insan denen varlığın top lumsal yaşama geçişinden günümü-ze kadar politik mücadeleler, toplum ların iç yapısındaki iktidar kavgası ve-ya uluslararası denetim sürekli zora dayalı süregeldi. Günümüzde ise politik mücadeleler, dünyada yeni boyutlarda tartışılmaya başladı ve adı "Savaşsız, Silahsız Dünya" diye nite-lendiriliyor.

Fakat ülkemiz Kürdistan'da, politik mücadelelerin gerçekliliği, savaş o-luyor. Ulusal Kurtuluş savaşımızın düşmanı olan vatan hainlerine karşı savaşmak ihmal edilmez gerçekliktir. Uluslararası koşullarda politik müca-dele, dünyada yeni yeni boyutlarda ki değerlendirmelerin tam aksine, ko-şullar her fırsatta halkımızı silahlan-maya zorluyor. Çünkü, sömürgeci devletler ve onların dış destekçi gü-çlerinin maddi-manevi yardımlarıyla, günümüzün en teknik savaş ve araç-gereçleriyle donatılarak halkımıza, imha amacıyla saldırıları, günümü-zde süper güçlerin ve yandaşlarının i-kiyüzlü "savaşsız ve silahsız dünya" politikalarını ve mücadele yöntemle-rini çok açık sergiliyor. Halkımızın Ulu sal Demokratik eğilimleri-istekleri kan ile boğdurularak reddediliyor. Ulusu-muzun payına, haklı savaşı için silah-lanmak düşüyor.

DÜNYADA POLİTİKA

1989'a girerken ve sonrası, sis-temler ve sistemler yandaşı güçler arasında, silahsızlanmayı amaçlayan trafik oldukça hızlı. Fakat güçler traji-komedi oynamaktan ileri gidemiyor. Paris Konferansı ile dünya kamu-oyunda daha da zor ve özellikle sis-temler ve yandaşlarının dünya da,

yeni boyutlarda tezgahlanan ve uy-gulamaya geçen, insanlık düşmanı politikalarının deşifreyasyonu oldu.

Sistemleri ve yandaşlarını silahsız-lanmaya iten temel düşünce; dünya-da insanlar artık sistemler yandaşı ol-mayı reddediyorlar. Hayatlarını, canlı varlıkların yaşamına son veren silah-lardan arınmış bir dünyada sürdür-meyi amaçlıyorlar. Bu nedenle de diktatörlükleri reddederek, insan ira-desinin etkin olduğu, yığınların düşü-ncelerinin etkin olduğu, söz ve karar sahibi olduğu bir dünyada yaşamayı amaçlıyorlar. Bu doğrultuda değişik biçimlerde örgütlü mücadele içinde-ler. Faşist düşünce temelinde ki ör-gütlenmelerin veya hareketlerin dışı-ndaki tüm örgütlenmelerin düşün-celerinde nüans farklılığı olmakla bir-likte silahsızlanma, genel düşünce ol-ma doğrultusundadır. Bu düşünce beraberinde sistemlere karşı olma-nın alternatifini de yaratmaktadır. Dün-ya da, insanların gelişen boyutlu tep-kisi, sistemler ve yandaşlarını silahsız-lanma politikasına yöneltti, fakat gün-ümüzde insanların iradesine rağ-men, diktatörlüklerin yarattığı düşün-ce temelinde, silahlanma bütün tek-nolojik olanaklarıyla sürmekte ve dün-ya da sürdürülen politika "Savaşsız ve silahsız" dünyada değil "savaşlı ve silahlı" dünyada sürdürülmekte. Dün-yada politikanın tüm boyutlarına ege-men olan düşünce biçimi de budur. Diktatörlüğe tekabül etmeyen ve sa-vaşsız-silahsız dünya için sürdürülen mücadelenin güçleri, ayrıca diktatör-lerin yarattığı haksız savaşlara karşı direnen güçler, bu düşünce biçimini oldukça zorlamaktadır.

Sistemler günümüzde yığınların muhalefetini gözardı edemeyecek yeni bir dünya politikasına yönelme yolundadırlar. Dünün uzlaşmaz iliş-ki-kileri her geçen gün yumuşamakta, sistemlerin içiçeliğinin özgül koşulla-rının yaratılması için azami ölçülerde özen gösterilmektedir. Sistemler var-lık olmayı başardıklarından bu yana, sosyo-ekonomik yapılanmalardaki i-diaları; "insanlığı korumak amacıyla si-lahlanmak" bu uğurda toplumlardan olağanüstü fedakarlıkların yapılması-nın gerektiğinin propagandasını ya-parak devlet yaşamlarının biçimlerini

yarattılar. Gelişen teknolojinin beyinlerde yarattığı düşünme yeteneği ve kültürel gelişme, sistemlerin olgunlaştırdığı "insanları koruma" tezini iflasa götürdü. İnsanlar kitleler halinde ölüm, işsizlik, açlık, özgürlüklerin sınırlandırılması, diktatörlüklerin yarattığı negatif yaşam biçimi, insanları korumaktan çok, ölüme mahkûm ettiği bilinciyle sistemlere karşı dünyada çok yönlü muhalefeti örgütledi ve zorladı. Taraflar, düşüncenin sivri noktasında adına "tehlikelerden insanları koruma" dediler ve bu uğurda insanlara, in sanlıkdışı her türlü uygulamaları da ihmal etmediler. Dünyada sistemlere karşı oluşan toplumsal muhalefet karşısında sistemler, yeni dünya politikası oluşturdu.

Oysa öbür yanda yine değişik gelişmeler oluyor. Uluslararası muhalefet de pasifize edilerek, sistemler silahlanmaya devam ediyorlar. Tarafların üretmiş olduğu silahların önemli bir bölümü, yeni teknik gelişkinliği olan silahların çok gerisinde özelliklere sahip olduğundan bir bölümü tahrir edilip, yeni silah üretiminde kullanılmakta, bir bölümü ise az gelişmiş ülkelere satılmaktadır. En canlı örneği kimyasal silahlardır. ABD, bu tür silahları savunma silahlarına dönüştürmeyi amaçlarken, SSCB, kimyasal silahları yeni geliştirdikleri fabrikalarda imha etmeyi programlarken, bilineni kadarıyla Irak'ta kimyasal bomba üretimi yapan fabrikanın hizmetine 30'u aşkın elemanını çalıştırmaktadır. İleri boyutlu teknolojiyi ise sistemler kendilerine tamamen bağımlı veya bağımlı olabilecek ülkelerden yana yine kendi kendi teknik elemanlarının kontrolün de hizmete sunmaktadır. (İsrail, Türkiye, Irak, Afganistan, Latin Amerika, Afrika ve Uzak-Doğu ülkelerinde görüldüğü gibi) Yine süper güçler dünyadaki toplumsal muhalefeti pasifize etmek için orta menzilli silahları kontrolleri dahilinde tasfiyeleri bir aldatma cadan öteye gitmemektedir. Çünkü imzaladıkları antlaşmaların mürekkebi kurumadan, tanesi milyonlarca dolara malolan yeni roket denemelerini, milyarlık uzay denemelerini de ihmal etmiyorlar. Karşılıklı denge güçleriyle, bölgesel savaşları kendi çıkarları doğrultusunda, gözlerini kırpmadan onay

layabildiler. Kürdistan'a yönelen kimyasal silahlar karşısında ki ABD ve SSCB'nin tavırları bizce hiç te şaşırtıcı olmadı.

DÜNYADA VE BÖLGEDE KÜRDİSTAN POLİTİKASI

Dünyada bölgesel savaşlar, yüzbinlerce insan hayatına en acı şekilde son vererek sürüyor. Yine dünya da yüzbinlerce insan açlıkla başbaşa Bölgesel savaşların biri sonuçlanırken, bir başkası bütün canıca vahşetiyle başlıyor. Kürdistan'ın uluslararası planda, İran-Irak savaşının sonuçları gibi olmasıyla, hemen ardından Irak'ın faşist yönetimi tarafından kimyasal bombardmanla, Kürdistan yine gündeme gelerek değişik yorumlarla, uluslararası gündemde yeni boyutlarıyla tartışılıyor. Uluslararası politikada süper güçler başta olmak koşuluyla, dün çıkar ilişkileri gereği, uluslararası antlaşmalarla Kürdistan'da sürülen kitle katliamlarını da görmezlikten gelerek, sömürge statüsünde dörte bölünmüşlüğü gözlerini kırpmadan onaylayan dünya politikası, yıllardır Kürt Ulusal Kurtuluşu karşısında kör, sağır, dilsiz olaya yaklaşırken, bugün yeni boyutlarda ve yeni değerlendirmelerle Kürdistan sorunu gündeme geliyor. Uluslararası tutumlarda izlenebilen yaklaşım Irak BAAS yönetimine müeyyide uygulamak, sömürgeci devletler sınırları içinde çözümler aramak, dün olduğu gibi bugün yine Kürt Ulusunun örgülü savaşımı süper güçlerin oyunu olarak değerlendirme mantığı - İngiliz oyunudur anlayışı, köklü çözümler bulunmadıkça bölgede huzurun sağlanamayacağı politik yaklaşımları, Kürt Ulusal sorununu uluslararası politikada tartışılan "uluslararası Kürdistan politikası" gündemde... Özellikle ABD'nin olaya "pozitif" yaklaşımı kendi yandaşlarını da aktif politik yaklaşımlara yöneltti. SSCB ve yandaşları Orta-Doğu'da günümüzde Kürt sorununu Ulusların kendi ka derlerini tayin hakkını gündemleştirmekten uzaklaştığı gibi, olumsuz dış politikayı savunmayı da ihmal etmedi. Özellikle SSCB, bölgede mevcut statükonun korunması-devlet çıkar-

larına, dün olduğu gibi, bugün de uygun olduğu gözlemlenmektedir.

Uluslararası politikada sorunun bölgesine gündemleşmesi, belirleyici olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş savaşının, "Bağımsız, Demokratik Devlet" olma amacı doğrultusunda, Kürdistan dinamik güçlerinin ısrarlı ve iddialı oldukları, sömürgeci devletlerce yöneltilen saldırılara rağmen, kurtuluş savaşını kesintiye uğratmadan sürdürebilmesidir. Bu durum süper güçler ve yandaşlarının nükleer çağda oluşturdukları yeniden paylaşım politikalarına oldukça ters düşmektedir. Çünkü Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi, bölgede sistemlerin çıkarlarına uygun ekonomi-politikanın önünde ciddi engel olarak görülmeye başladı. Mevcut durumu, bir kez daha yeniden paylaşımı programlayıncaya kadar, soruna kısa vadeli çözüm aramanın amaçlandığı, biz ulusal kurtuluşçularca anlaşılır durumdadır.

DÜNYA KONJOKTÖRÜNDE KÜRDİSTAN SORUNUNUN BOYUTLARI

Osmanlı-Iran imparatorluklarının gerilemesiyle birlikte, Kürdistan sorunu, sömürgeci devletlerce dini inançların özel etkinliğiyle, Ermenistan tehlikesi öne çıkarılarak ve Kürt Ulusal hareketinin zaafalarının da etkileriyle, Birinci Dünya Savaşı koşullarında İmparatorluk gelenekli sömürgeci devletlerin ve özellikle İngilizlerinde onayı alınarak Orta-Doğu'da, Avrupa da oluşan devletlerle birlikte Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi temelinde dörde bölündü, Duruma müdahaleci güçler Avrupa ve ABD idi. Kendi çıkarları doğrultusunda dünyayı paylaşırken, SSCB'de Çarlığın işgalci alanlarından çekilerek içişlerini düzenlemeyi amaçlarken, dünyada ki ve özellikle Orta-Doğu'da ki paylaşımı da onaylıyordu. Böylece dünya güçler dengesi Kürdistan'da dahil olmak koşuluyla uzun vadeli çözümlenmeye gidilmişti.

(GELECEK SAYIDA-KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINDA POLİTİK MÜCADELE - II)

Careke din li ser zimanê kurdî

Helbestvan GUNDÎ

Doz û pirsên bingehî pir caran di nav kar û bar da tèn ducar kirin, û gelek dan û standin li ser çêdibin. Çiqas ew pirs giranbîhabe, ewqas ew bêtir ducar dibê.

Yek ji van pirsên giring û bingehî di nav kurdan da pirs zimanê kurdî ye. Em hemû dizanin, kû rewşa zimanê me di dema îro de encama diroka me û encama rewşa gelê me ye.

Ziman beşeke ji doz û tevgera netewî û hemû beşên tevgerê bi hev ve bi şeweyekî dîyalektîkî hatine girêdan. Tevgera netewî bê zimanê netewî nola mirovekî lale û ziman bê hebûna civakê û bê tevgera civakî, aborî û çandî çêna-be û pêşnakeve. Lewra ez pir dilxweş dibim, gava ez dibînim, kû doza me ya netewî baş pêşva di e û wusa jî ez dilxweş dibim, dema ez gotarekî yan nivîsarekê bi zimanê kurdî dixûnim, nemaze eger ew bi zimanekî pak û ronak hati-be nivîsandin.

Di van çend rojên dawî de min hejmarên kovara "DEMOKRAT" xwendin. Gotarên kurdî bi zimanekî baş hatine nivîsandin. Bêtir nivîsara birayê me BRÎNDAR, bi navê "NESLÊ WINDABÛYÎ" bala min kişand. Ew rewşa kurdên, ku li Almaniya û rewşa zimanê kurdî dixê ber çavan. Ez jî gelek salin li Almaniya dijîm. Gotinên Kek Brîndar nivîsandine hemû rastin û mixabin rewşa me bi rastî wusaye. Sedemên Brîndar nîşan dane ew jî rastin.

Gereke ne wusa be, gereke em ji ziman û anda xwe hezbikin û bi çavekî bilind li doza xwe temaşe-kin, hebûna xwe ya netewî biparêzin, navên zana û serdarê netewa xwe bilindbikin. Pêwiste em serê xwe bi hurmet li pêşîya gorn û navên şehîdê xwe daxin. Pêwiste

em ji zaroyên xwe ra bibêjin, EM KURDIN, WELATÊ ME KURDISTANÊ. Pêwiste em fedî nekin ku em wek kurd hatine dunyaye. Mafê her mirovekî ye, serê xwe bi gelê xwe rake û zimanê xwe fêrbibe û bi wî zimanî bipeyve. Em hemû mirovin, em hemû wek hev hatine dunyayê. Çanda me ne ji ya çandên netewên din çêtire û ne jî ji wan xerabtire. Tenê em dixwazin weke gelên cihanê di nav çanda xwe de li welatê xwe bijîn.

Di sîya bîyanîyan de, di bin destê koledaran de em razên û serê xwe bi çanda dijminan bilindbikin -Na! Wusa nabe! Ziman û çanda tirkan pîrozbin li tirkan. Em kurdin em ne tirkî. Dîroka me dût û dirêj e; em 20-30 mîlyon mirovin di dilê Rojhilata Navîn de. Welatê me bi xêr û bêre. Raperîn û tevgerên me yên netewî ji nêzikê 200 salde her berdewamin. Gelê me li her derê û di her zemanî de mêranî nîşandaye û xwîna xwe bo azadî û serxwebûnê rijandîye. Tevî xişm û bêtarên wek Helepçe jî, me hebûna xwe ya netewî parastîye. Em evin! Çima em weke mîya ji gur tirsîya-yî bi gur ra bibezin?! Gur gure, eger em bi wî ra bibezin yan nebezî ew dijmine û dilê wî nerm nabe û bi me naşewite.

Pewiste em li her derê bibêjin - em evin. Pêwiste em psîkolojîya bindestiyê, psîkolojîya tirsê ji meydanê rakin û li şûna wê em psîkolojîya baweriyê bi xwe û bi doza xwe perwerdekin. Di helbesteka xwe de min roja 10.10.1979 an de gotiye:

Kêr kane me birînbike
Agir kane me bişewtîne
Av kane me daqultîne
û eger em ji kevir bin
ji hêsin bin
ji polêt bin...
û bawerîya me
ji kûranîya dilê me da

ji her dilopeka xwîna me da
ji tamar û hestiyem me da
Bi rastîya doza me netê
Bi rastîya rêya me netê
Bi me netê...
Em bi sermakevin.

Koledarên pozbilind, hov û xwîn xwar konên xwe dipêçin û bardikin derin, dema gel serê xwe hildidin û êşkere dikin, ku amadene bona maf û welatên xwe bimrin. Li her derê wusabûye. Li welatê me jî wusaye û wê wusabibe. Gelê me jî bin nîrê koletiyê qayilnabe û bi milyonan mirovên me şehîdbûne. Eve gelê kurd, gelê pêşmerge û aza dîxwaz.

Bo xurtkirina bîr û baweriyê bi xwe û bo serketinê, rola zimanê ku rdî gelek mezine. Zimanê me pak û zelal maye. Rêzimana xwe rast û diriste û bi zaravayên xwe gelek dewlemende. Êdî li me dimîne em zimanê xwe hîn paktir bikin û pêş va bibin. Dema em hê zarokbun li xwendegehan ji me re digotin, gelê bindest yê ku zimanê xwe windakirîye, nola girtiyekî ye, ku kîlîta zindana xwe di dest wî de ye.

Erê em bindestin, lê em dixwazin serfiraz bijîn. Di bindestiyê de em hemû wek hev in. Bo hilandina vê zordariyê YEKÎTÎYA ME PÊWISTE, hevkarîya me hemûyan pêwiste. Karê tevayî merce bona doza me ya netewî.

Eger carna dijwarî dikevin pêşîya yekîtiya sîyasî, pêwiste ev dijwarîyên wusa li pêşîya hevkarîya çandî di nav kurdan de çênebin. Deranîna rojnaman, kovaran, pirtukan, çêkirina sêlkan, filman, kasêtan amadekirina komên folklorî, cejna Newrozê, xwepêşandan, vekirina xwendegehan, şanoyan, wênegehan û her weke di hişyarî û yekîtiya netewî di nav gel de xurtdikin û ew li gor xastek û bîr û bawerîya

her rêxistineka kurdî ya sîyasîne jî

Ev îmkanên me yê li dervey welat çiqas kêmbin jî, dîsa jî pir jî yê li welat baştirin. Li welatê me mirov bo nivîsarekê bi kurdî bi mehan û salan dikevin zîndan, lê li dervey welat serbestîya çandî di dest me de heye. Êdî pêwîste em karê jê bikin û zimanê xwe bi her şewayî pêşva bidin. Seydayê Cegerxwîn dibêje ☐:

Vejêne zimanê xwe ey xwendevan,
Nebûye mîlet hî kesek bê ziman

Zimanê me xoş û xeroş û ciwan
Eger baş bizanî tu nakî ziyar

Tu kurmançîya xwe ji bîra nekî
Eger baş nizanî divê zêdekî

Seyda jî gelek caran lome ji xwe ndekaran, ji ronakbîran û ji kurdan giştan kirine, ji ber ku guhnedane zimanê me û zimanê bîyanî di ser kurdî re girtine. Seyda bi gotinên asan û aşkere van kêmanîyan pêşkeşî me dîke û rewşa zimanê kurdî nîşandide ☐☐:

Zimanê bîyanî dixwênî çira
Zimanê xwe carek naxwênî bira ?

Sedan sal, hezaran zimanê meye
Wekî me di bin destê dijmindeye

Çi gernas û mêre di meydana ceng
Ne şûr û mertal, ne top û tifeng

Xwe parast ji dijmin wekî pehewan
Gelek afirandin wî pirsên ciwan

Meger lê xuyane hinek toz û jeng
Ne gunhê wîye, em şiyarbûn dereng.

☐ / GUNDÎ, dîwana "YEKBIN...!",
1981, rûpel 48

☐☐ / CIGERXWÎN, dîwana "ZEND -
AVISTA", Stockholm 1981,
rûpel 79 - 82

☐☐☐ / CIGERXWÎN, dîwana "ZEND -
AVISTA", Stockholm 1981,
rûpel 79 - 82

YANA KURDISTAN sazbû

Di roja 30.04.1989 de li Stokholm, Kurd bûn xwedî komelek nûya ku li ser bingehê karê gelek cûda hate damezrandin. Di Kongra Yana (Klubb) Kurdistan de, Kurdên ji her çar aliyê Kurdistan, zêdetirî 300 kesan amadebûn. Her wûsa gelek navdarên kultur, çand, hûner û polîtîkzanên Kurd wekî şerefmêvan di Kongra Yana de cihê xwe girtibûn.

Di salona pêkanîna Kongra Yana Kurdistan de wêneyên Serokên Mîllî Kurdî - Şêx Mehmûd, Şêx Saîd, Îxsan Nûrî Paşa, Seîd Rizo, Qadî Mixemed û M. Barzanî hatibûn dalaqandin. Bi Sirûda Mîllî - Ey Reqîb, destpêkir Kongre. Bi xwendina bernama Yana Kurdistan berdewam kir, piştî rexne û daxwazên li ser bernamê hatin ziman. Li gor pêşniyaran û qebûlkirina hin ji wan ji aliyê endamên Kongrê ve hin guhartin di bernamê de peydebûn. Piştî brûskên ketine dest hatin xwendin. Bername bi şeklê xwe yê nû bi gişayîya dengên hat qebulkirin. Her wûsa paştî Komîta Karger, ji 9 kesan û 4 cîgir hatin hilbijartin. Di civîna yekem ya Yana Kurdistan de wekî Serokê Yana Kurdistan Kek Kovan hata hilbijartin.

"DEMOKRAT" bi alîkarê-yekem yê serokê Yanê, kek Loran re hevpeyvînek li ser armanc û rê a Yana Kurdistan hevpeyvînek çêkir "Yana Kurdistan hat damezrandin û ev tişt di Kongra me de jî gelek baş dîyarbû, li ser bingehê ku Kurd ji her çar aliyên welatê me, tê de cî bigrin. Bêgûman bo Yana serfirazîyek mezin bû, ku di Kongra me yekem de hevqas mirov û bi taybetî malbat hatin cem hev. Ji aliyê dî ve roja yekem piştî Kongra me, gelek daxwaz hatin ji gel malbatan, ku di Yanê de bibin endam.

Armanca me bi sazkirina Yana Kurdistan nasandina kultura civa-kî Kurdî, bi taybetî jî jiyana malbatî Kurdî, her wûsa pedagojîya zarokan li gel Kurda, demê valan de jin û zarokên Kurda dema xwe awa di dagirin-em dixwazin van tiştan nîşanî Ewropîyan bikin. Lê taybetî ya herî giring di sazkirina Yana Kurdistan de, nasandina edet û torên, zîrekî û karêdestan ku li gel Kurda ye em bidin nasîne. Wekî numune em diponijin ku di demê herî nêzîk de Kursên neqsa, çêkirina çend merşan û kîlîman, xwarina Kurdî û tiştên nêzîkî van emê bikin. Di dawîya salê de jî sergîyek vekin. Tiştêkî dî giring nasandina malbatên Kurd xwe bi xwe ye. Her wûsa zarokên Kurda jî. Bo vê çendê jî wê seyran bêne organîze kirin. Sirûştîye ku ev seyran bi program wê bîn çêkirin. Çalakîyên ku Yana Kurdistan pêkanîne di kovara wê de wê bîn çapkirin. Ta nuha me biryara dawî negirtîye gelo ev kovar mehî, dumehî, yan jî çar hejmar di salê de derkevin. Ez li ser navê Yana Kurdistan û tevî endamê wê spasîya "DEMOKRAT" dikim, bo îmkana ku we da me bo nasandina Yanê. Daxwazame her serkeftina "DEMOKRAT" û hemî weşanên Kurdî di karên wan yê firaz de ye..."

HEMETKARIYA ME KURDA

Asker GOYî

Di çaxa berê de, bezirganî hebûn, mal û zêxîre ji miletan dibirin nav miletên din, kirîn û firotina ewan bezirganan bi dewaran bû bar hilgirê wan hêştir û fil bûn, li tevî welatan fil nebun, çimkî ji mêjde fil li pirê welatan qedexe bibun.

Carek ji welatek ê Kurdistan karwanek (bezirgan, ticar) amadekariya xwe kir ku mala xwe bibitîn welatek bifroşit û tiştên li cem wan tune yan jî, ji wan re gerekbit bînin welatê xwe.

Bo şelandina karwanan nijdeyên qeçexan rê digirtin ji birçibûnê yan jî karê wan rê girtin û şelandinbû. Ji tirsê nijdeyên qeçexan bo hemetî li karwanan bigrin karwan wextê di gerîyan mêrxasan bi xwe re dibirin.

Filqeyên karwanan ne beredayîbun ne tene hemêtîyên wan hebûn serek filqe, xwarinçêker, zimanzanên wan jî hebûn, çimkî li pir welatan digerîyan. Raste passport û wîze tunebû belê welatên di çûnê, gerek zimanê wan bizaniba, da ku kirin û firotina xwe bikin û li kîjan welat biyan hemet ji serekê wî welat bi xwestîyan û serxweşî li serek dewletê (mîr, xan, qral) bidin...

Serek karwan û meydana mêrxasan, ku hemetvanan ji xwêre kar bikit. Dema gihişt meydana û berê xwe da pehlewanan bi şûr û metal, tîr û kevan, rim û gûrzan tejîne çavên serok karwan bi yekî ket li ser sîng û piştê xwe nivîsîbû "Ez bihemberê sêsed şervanîme!" serek karwan baş berê xwe da wî pehlewani û hizirî: Weke ez sêsed pahlawana bibim, ezê vî mêrxasî

bibim, çimkî fêda wî jî heye bo razanê, xwarinê û h.w.d.

Serok karwan pehlewani xwe bir û karwan da rê. Çend rojan li rê çûn, li erdek bê gund û bajar bê avahî û war, li berîyek dused û pêncî-sêsed qeçexan (rêgiran) dor karwan girtin û sekinandin. Serokê qeçexan gote karwanîyan serokê karwan kîye? Gava serokê karwan hate cem serokê rêgiran ji serok karwan pirsî, gotê: "Mal xirab ma tu xişimî, yan jî dînî, qey tu nizanî li hemû rêyan rêbir hene, bo çî bê hemetkar hûn di gerin û ta kûde hûnê wa herin. Karê me şelandina belê, bo xişimîya te em karin we azabikin, lê çî feyde, hûnê sibe bèn şelandin. Serokê karwan gote serokê rêgiran: "Belê ezbenî gotinên te ser serêmin, ez ne xişimim, ne dîn, ne jî min mêtîyê xwe xwarîye, mêrxasê me (hemetkar) heye, lê belê dest narakit û dilê xwe de bihember sêsed şervanaye

Serokê rêgiran got, ku zû hemetkar bînin gel wî, gazî kirinê hemetkar anîn cem serok rêgiran. Wî emir da ku hemetkar tazî bikin, hemetkar çiplaq-tazî kirin. Serokê rêgiran şitek (degnek, çubuk) du çeqel girte destê xwe nafsa pehlewani da vî alî, wî alî û tif kire nafsa pehlewani, gotê-ne tu wî û ne jî pehlewaniya te! Hê gotina serokê rêgiran qedîyayî, yan jî ne qedîyayî (hespa pehlewani li cem pehlewani bû û şûr û metalê wî li hesp kiribû) pehlewani xwe avête ser hesp û hesp şeqand û çû êdî xebera pehlewani jî ne hate dîtin. Piştî pazdeh-bîst deqîqan, pehlewani nêzikê qeçexani û karwanîyan bû

û gazî serokê qeçexani kir, gotê ku xwe ji karwan bidin paş, da ku li ser rêya xwe biçin. Cardin zivirî mîna bayê li destê de, hespê xwe ê kehêl şeqand, da ku germ bibit. Cardin pehlewani nêzikî hat û mîna caradin gazî kire serokê qeçexani gotê-xwe ji karwan bidin paş, îro roja min û weye, ta serokê rêgiran gote ev dîne anjî hare, cardin mîna bayê pehlewani me paşve zivirî û toz û xeber ji berîyê rakir û cara sisîyan pehlewani hate nêzikî karwan û qeçexani bû û bakir-Rêgirîno îro roja mêrxasîyê ye, mîna mêrxan derkevin meydana şer û şurê tazî bi dest xwe girt mîna leyistokekê ew di destê xwe de hejand. Qeçexani bawer kirin, ku ev pehlewani ne dîne, ne jî hare. Ji rast û dil pehlewani şerê regiran dixwaze

Qeçexani xwe ji karwan dane paş û sêsed rêgir tevde êrîş birin pehlewani. Di navbera çend seetan de yek şervanên rêgir nema, pehlewani tevîya wan kuşt! Çek û dewarên wan da serokê karwan, gote ev malê karwane û karwan dewarên xwe şidandin û dane rê.

Pehlewani behemberê sêsed şervanani û cem serokê karwan û gotê-te di şer de min dît ez çawa bûm, min sêsed rêgir kuşt û zêxîre yê wan tevde da we! Serokkarwan wusa bersiva wî da-Belê raste tu şervanî, tu xweşmêrî, tu gernas û qehremanî, lê belê ezê de her car jî kude yekî bînim (rêgir), ku bi nefsa te bileyizin û wî axî qehremanîya te bêtin bîra te û tê şer bikî.

Mêrxasîya me Kurd a eve, yan jî eve mêrxasîya me Kurdan! Bi hezar salana bav û kalên me dijî hevdûne bo mafê dijminan. Em mêze dikin hê qedexe nebûye parastina mafê dijmin ji nav me kurdan.

Em karê xweser li ser karê netewe dibînin. Bo vîya serkeftina me di sedsala 21 an de bixwe nebûye û rizgarîya me an dikevit destê rûdirêjan, an jî dikevit destê generalan.

Ji alîyê din jî, berê xwe didinê ne li Stokholmê, ne jî li erdekî din hevalbendvanên dewleta Iraqê dengê xwe ne ênan û pêjin jî, ji

wan derneket. Generalan bi nefsa me leyizîn û tifikirin nefsa me! Bo vê bû, em li Stokholmê mêrxas diyarbûn. Lê sed mexabin, em bawerîn ku ew ne besbû, çimkî tifaqa piştî wêrankirin û şehîdkirina Helepece nayêtin dîtin. Çima? Li ser bûyera Helepece, hindik ji me mêrxas derneketin, belê di 1983 de ga-

va 8 hezar Barzanî hatin wendakirin, ji alîyê wan generalan-jî nav me xweşmêr derneketin û çî ecêb bû me bi xwe bêdengî parast(!) Ji bo vê çendê ez bawerim emê hîn jî çekê kîmyewî bibînin, çimkî binyatên me li ser kayê hatine nîjnîn. Ji mafê xwe zêdetir, mafê xelkê diparêzin. Gelek numune hene

yên ku me bi xwe, xwe wîran kiriye. Lê wê nivîs pir dirêj bibe.

Kesê çoyîn û pêşîya xwe neza nit, bo hatine xwe armancek rast nadênit. Nizanim kengê bi tifikirina dijmin dê mêranî û qehremanî ya me bêtin bîra me. Emê dest bavêjin çekan û kolonyalîstan ji welatê xwe derêxin...

Partî Demokratî Kurdistan û Tevgera azadîxwaz

Ezîzê KEJO

Ev pisyara han gelek giringe û gerek mirov baş li ser hizir bike, bî ne rojevê (gûndem) û dehkera wê pisyarê dûr û dirêj di nava hêzên welatparêz de bîne ziman û bide milahazakirin!

Giringîya wê û pêwistbûna wê di raya gel de bi baştirin wasîteyê ragehandinê bide ghişandin û vî karî bi wasita weşanên partiyê, li suhbetan, semîneran, lêkolînan û bi awakî perîodîk bide ajotin.

Di vê babetê de xebatek gelek bi zanebûn divê. Ji bonî feyde û ferehkirina tevgera rizgarîxwaz ya gelê me, xurtbelavkirina dîtin û armancên partiyê ji bonî rizgarîya netewî tişteki gelek pêwiste.

Dîrok û tecrûbeyên partiyê, jibo tevgera rizgarîxwaz serkeftineke. Ev hizre tişteke ne hesan e, têgihîştina pêwistiya partiyê ne ji nişkê ve tê û ne jî destpêka sîyasetê ye.

Bêguman piştê mijulbûna bi siyasetê di demê dûr û dirêj de, di nava zaman de dîtin ewqas serpêhatîyan, mirovan serwext dike û rewşek taybetî bi mirov re tîne meydanê. Bê şik mirovên, ku hizra partiyek wusa kirina û wê diparêzin û xebatek berfireh dikin, bê dîdîlî biryar li ser rêxistinek wusa dane-ew kesên ku di warê sîyaset de gelek ghiştinê û mirovne serwextin. Bêguman wan berî her tiştî rewşa welatê xwe dane ber çavan û li gor vê rewşê lebitîne, li gor wê hizir kirine. Her dem zanîna

xwe bo maf û pêşkevîna gel û netewa xwe bikar anîne. Ev tişte yên ku wan cuda dike, ji kesên dî.

Zêdetir zana, bîrbîr, rewşenbîr û nerîdên (değerlerimiz) me yên kurdan, bi gelemperî di vê babetê de hemfikir bûne û di vî warî de pêgavên gelek hêja ayêtine. Dîroka me ya netewî bi xwe di vî babetî de gelek dewlemende, zêde bûyer û nûmune herê yên ku mirov karê bide. Tevgera Hoybûn, Serhil dana Şêx Seîd, Agirî, Dêrsim, Mahabad, Şoreşa Îlonê, Şoreşa Gûlanê yên li Kurdistanê Başûr, bi kîja newî bibin bira bibin, hemû li ser hîmê demokratîk, bona mafê rizgarîya-netewî hatine meşandin.

Bi taybetî gava mirov li welatek weke yê me û gelerek di rewşa yê me de temaşe dike, giringîya Partîya Demokrat bi dijwarî pêwistiya xwe nîşan dide. Ji bo vê yekê ye jî, ku Partî di nava gelê kurd de weke ronîya çav tê parastin û rayê wê di nava gel de xwe bi awakî fereh berdane.

Her weha rewşa Rojhilata Navîn jî weke mirêk li ber avaye. Dijwarî û germbûna heremê baş dide xuyakirin û tişteke gelek ne raste ku mirov, ji bo dijîtiya sisteman gelê xwe bîr bike û berberîya heremê, ji tevgera xwe ya bo azadî û rizgarîyê giringtir bigre. Pêwiste her dem di bîra mirov de bê ku gelê kurd hêvîya wî di geşkirin û ferehbûna tevgera wî bi xwe

de ye.

Gerek kurd û bi taybetî xwendê û rewşenbîrên gel bi hişên xwe bi biryar û kiryarên xwe rayê û tecrûbê ji mêjûya xwe bigrin û ji bo çareserkirdina bernama xebatê, li gora kirasê gelê xwe qumaş bifeslînin.

Tişt bi rastî û bi navê xwe pêwiste bêne gotin. Gelek adet û orfên milletê me hene yên ku tene pêlêkîrin, lê di eynî demê de, ji wan tiştên ku hin "pîsporên" me tînin gelek dewlemendtirin û baştirin. Tu carî gerek ji bîr neçe ku, armanca tevgera kurdî, azadî û serxwebûna Kurdistan e. Ji bo vê çendê tiştê ku ji me re giringtîre dan û standina polîtîkî, civakî, aborî, orf û adetê gelê me bixwe ye. Partîya Demokrat vî tiştî dibêje û ev rastîya herî mezin e.

Tê zanîn ku meydan çetîne, şert giranin û bi tenê bûn ji alîkî dî ve.. Lê tişteki bê gumana gelê kurd di bin rewşa herî tarî de serî netewan dîye. Li berxwedaye, xwestîye rewşê bigûherîne. Ta ku serfiraz û serbest bijî.

Demokrat û partîya wan ev tişt dane ber rêya xwe û ghiştina îro. Formûla ku danê pêşya xwe jî xwîyaye. Sereknetewa BARZANÎ got :

"YAN KURDISTAN
YAN NEMAN "

"DEMOKRAT"

NEWROZ BI DİLŞAHÎ PÎROZKIR

Salon bi wenyên serokan hatibûn xemilandin. Şêx Mexmud Berzencî, Şêx Saîd, Seyid Rizo, Qa dî Mixemed û Serok Barzanî...

"DEMOKRAT" di pîrozkirina cejna Newroza 89' de, di roja 7 ê gûlanê de li Berlîna Rojava carek dî Serok û nerîdên mey netewî bi bîr tanî.

Zêdeyî 1200 kesî, di navbera wan de nêzîkî 200 almanan Cejna Netewî ya gelê Kurd, di gel programek dewlemend û rengîn de pîroz kirin. Kovara me gelek firazbû ku di sala weşana xwe de, Newroza me bi awakî wusa serfiraz pêk anî û pîroz kir.

Tiştêkî bêgûmana ,ku amadebûna dengbêj û hûnermendên gelê me yê hêja ŞIVAN, SAÏD YUSIF, BIRÎNDAR, MIXEMED TEYIP û ROJHAT digel govend û dîlanên grubên folklorî-amadey şeva me, şeva NEWROZ rengîn-tir û xweştir kirin.

Ji bil wê jî em spasîya xemû xwendevan û biradera dîkin yên ku bi namê û telefonan Newroza

me pîroz kirin.

Taybetiyên din jî ya şeva me hebûn. Mesajê serfirazî û pîroziyê hatin xwendin ji gel hevalên hêja yên Partî Demokratî Kurdistan (PDKT), Partî Demokratî Kurdistan (PDK-I) û Partî Demokratî Kurdistan-Îran (PDK-Î), Enîya Kurdistanî-Iraq.

Ji bilî wê jî pîrozname hatin rê kirin ji bal Yekîti niştimanî Kurdistan (YNK), Komeley yeksanî û azadî Kurd (KAJIK), KSSE, AKSA, UKSYE,

Bi disiplîn û dilşahî, di gel muzîka dewlemend derbas bû şeva Newroz . Hûnermendan hûnerê xwe bi awakî gewre û ciwan pêşkeşî xelkê ku salon dagirtibû kirin Kesên bîyanî ku amadey şeva Newroz ya ku "DEMOKRAT" organîze kir bûn, carek dî bûn şahidê bilindbûna folklor û muzîka kurdî ye gelerî.

1200 kesê xazir bi daxwazîyek ku sala werê dîsa di şevê wusa de bi hev re Newroza xwe pîrozbin, tewa kirin cejna xwe,

Şevên Bîranîna BARZANÎ

Deh sal derbasbûn ji ser ajîyana (wefata) serokê netewî. Ji bonî bîranîna wî di gelek welatên Ewropî de, her wusa wekî nûçeyên gihîştina destê me li her çar aliyê Kurdistan, li gelek bajar û gundên welatê me 10-saliya bîranîna M. Mustafa BARZANÎ di şev, semîner, civîn û teziyan de hate bi bîranîn. Her wusa di zêdeyên wan de yek salîya bîranîna kek Idrîs BARZANÎ jî hate kirin.

Di şeva Stockholm ya bîranîna serokê nemir BARZANÎ, ya ku hate organîze kirin ji aliyê liqên Swêd ya Partî Demokratî Kurdistan (PDKT) û Partî Demokratî Kurdistan (PDKI) de zêdetirî 400 kesan amade bû. Her dû partîyan axaftina şevê kirin, piştî jî aliyê hevalê çek yê Serok, Dr. Cercis gelek serpehatî û bûyer anîn ber avan. Kek Kerim Xûsamî jî axaftinek bo rê û tekoşîna BARZANÎ, kir. Wî di axaftina xwe de da dîyarkirin, ku "Rêça azadîya Kurdistan encex li ser bingeha ku Barzanî kevirê wê danîne bê saz-kirin. Gelek helbest ji aliyê kek Mueyed Teyib û Maxfuz Mayî hatin xwendin.

Li Berlîna Rojava jî bîranîna Serok ji aliyê liqên Berlîn yên PDK-Î, PDKT û PASOK hate amadekirin. Di bîranînê de heval û hogirên rexistinê sîyasî ji her çar perçên Kurdistan ê xazirbûn.

Brûsken ku hatine girtin evin: PDK-îran, Enîya Kurdistanî-Iraq, Partîya Hevgirtina gel, PSKT, PKI Partîya Kar li Suri, hevalbendên RIZGARÎ, Komkar, PASOK, Komela xwendevanên Iraq, KSSE, SOKSA, UKSYE,

Bîranînê ku hatine organîze kirin bi rixek şoreşgerî derbasbûn.

PDK - DI PÊVAJOKÊ DE

Salih Fîslî

Piştê, ku tevgera Kurdistana Başur di 1975 an de tîk û ne bi tenê ji aliyê polîtîk de bê şik ji aliyê ideolojîk de jî bû ûsta gewrandinên girîng. Bi taybetî di Kurdistana Bakûr de gelek rêxistin li hember demokratî hatin damezrandin. PDK bû mijara bexs û zêderan, dehkere li ser hatin kirin û sedemên ku şoreş bi ser neket hate mînaqêşe kirin. Bi gotinên derew senar yo hatin çêkirin û bi bê însafî serokê şoreşê û pêgirtiyên wî dihatin gunehbarkirin. Serok bi taybetî û partî bi xwe li ser bingehê wê yê "çîmî" dihatê mehkumkirin. Li gor wa îdiayên pûç: "Partî ji mafê karkekan zêdetir sistema maldariyê diparast(!)"

Di cihanê de tiştê xerîb bû-ku bitenê welatparêziya Kurdan û netewetîya wan kevneperest dihatin dîtîn (!) û sed mixabin bi "bêşexsiyetbûna" şehîdan ve dihat girêdan. Hem pê rûmeta şehîdan dişkan-din û hem jî rixê welatparêziyê didemiran din. Gava mînaqêşe dihatkirin, ji rêça pîroz welatên ku serkeftine xwe dabûn mînak ji wan dihatin nîşandan, her serwerên wan xudan rûmet û şerefek bilind didiyan û Kurdên me, wan weke rêber û hunermend ji xwe re qebuldikirin. Belam gava dor dihatin minakê xerabiyê, serokê Kurdan û kiryarên wan yên "neserkeftî" nîşan didan.

Di vî warîde, mesele birin nava gel û dan mînaqêşe kirin. Li her derê bi diwarî xwe dane ser, ku bikaribin mijara welatparêziyê di nava gel de bişkinin. Bi weşanan, bi semineran û li civat û cemaetan de, bi şewek sistematîk dane domandin. Bi tevê vî newayî jî fikra welatparêziyê dişa îstîsmar dikirin: "Eger em xwe ne gûharin dewletên derve-welatên sosyalîst û cîhana aşîtxwaz alîkarîya me nakin!" Her wîsa nûnerên wan hêzan, bi şewek emîn peyman didan, ku alîkarî hazire û azadî li ber derîye(!) Lê bi şertê, ku gewrandin çêbibin. Partî û Serok bînan gewrandin. Tekoşîna, ku ta hingî hatibû dain gerek hatibane jibîrkirin(!)

Hevalbendîya sisteman bi vê newê dihatin dîtîn. Hêdî armanc jî hatibû gûharandin-di ciyê navên şehîdan xwe, hinek navên biyanî bi gel didan dîbarekirin. Sûruştî bû-mesele diwartir bû, ser ji bo îdeolojîya biyanîyan destpêkir û her çû berferêh bû. Ta ku bo vê çendê xwîn bi xwe hat rejan-din. Kurd xwe, bixwe ketin navhev, her yek jî, yêdî asteng didît. Li ser navê(!) welatparêziyê, xoertên nestelîh bi destên hev telef bûn(!) Partî Demokratî Kurdistan, ku bûbûn şana azadiyê, dixwestin ji navê rakin. Kesên ku ev dijîti jî

dikirin ji layên Kurdistana Başur ve dihatin destekkirin. Rastîyek li ber çawa, ku dijberiyê ji wan destpêkir û ew bûn ku hêzên tirkan û kesên ku li Kurdistana Başur bûn, ketibûn dijê Serok Barzanî. Her duwan eynî hizmetê dikirin û rûn didan ser nanê hev û hev tesdîq dikirin.

Li Kurdistana Bakûr, nerînên çepên tirkan, yên wê hingê cihê xwe girtibûn. Bi çepên Kurdan mecbûr dabûn kirin, ku dijîtiya welatparêziya xwe û hêzên wan yên netewî bikin. Li ser vî awayî jî "çepên me" dev ji welatparêziyê berdabûn û dabûn pey "enternasyonalî" û navê, ku bi "komunîst" bînan bakirin! Belam heta niha jî, tî dîtîn ku ev xweavetîna wan nehatîye qebûlkirin. Mixabin, wan ne didiyan, ku çawa û li ser çî bingeh û navî, komunîstên tirkan, piştigirîya Kemal Atatürk dikirin û dikin jî û wî wek xilaskarek netewî dizanin. Bi tevê ku, ew ne komunîst bû û bi ser de, qatîlê komunîstan bû-Serekê komunîstan di Derya Reş de xerç kiribûn, kuştibûn û herkes pê dizanê, ku Tirkîye bo wan kiribû dûjeh (cehennem). Lê ji bo xatirê xizmeta wî ya "netewî", ji xemû nehaqîyan ku li wan hatibûn kirin, bihûrîbûn û bi ser de jî ew qehremanê xwe yê netewî didiyan û dibînin. Gerek ew kiryarên wan jî bo yên me aqil bana û zende jî wan bigirtana, belam xeşimîya yên me li ber çavan bû û bi ser de jî-ji bo ku xwe li ber çavên wan xweş bikin, gelek îftîra, tomet û jî ber xwe ve derew derdixistin û welatparêz dibin erdê re dikirin. Mixalefeta li Kurdistana Başur jî, av li lişo dikir û kiryarên wan bûn sebeb ku bi hezaran xortên Kurd, di nav partiyên biyanîyan de birêxistinî ciyê xwe bigirin.

Ew emek û xabata bi salan ku Partîya Demokrat dabûn, bi xwîna şehîdan mesafek bilind standibû, di teviya cihanê de li ser pîrs û mîrxasiya Kurdan dihat axaftin, bi destkeftiyên xwe zanabûn û tecrûbeyek hêja girtibû, dihatin hundakirin, lê rastî li ber çavan bû-her pêşmergeyekî ji komunîstên ereban, farisan an jî tirkan zêdetir mesela xwe ya netewî dizanibûn. Tenê nûmûne ku ji bo azadî û rizgarîya gelê xwe ew bûn yên ku li ser çiyayên Kurdistanê şerê man û nemanê, şerê ji bo mafê gelê xwe didan. Rast bû, ku mesela wan Millî bû, wan jî bo rizgarîya welatê xwe şer dida-lê eynî vî tiştî ew ne "kevneperest û paşverû" wek parazkêr û mîrxasên gelê xwe didan nîşandan... Nûha ew rastî li ber çavê herkesî ye, ku bitenêbûn û bêdestekîya Kurdan ne ji, bêhêzbûn û meselê wan yên rêxistinî ne.

Bi ser de jî, pêl manewîyetên gel kirin ku her wek doza Kurd, bi Kurd safî nabe-nerînek weha anin meydanê û tevgera Kurdî ya netewî mîna "çewtîbûn" di mêjiyê gel de xwestin bicî bikin.

Bi taybetî, piştî tîkbirina şoreşê bi biryara sisteman, gelek çewran bi sûcên ne rast ew binav kirin, wekî ku xwestin bêjin, ew pêwîstbû, negireday "falana" bana, gerek planê "filana" qebûl bikrana. Li welat destpêkirin, ku hêzên "herî çep" damezrênin. Sedemê wê jî xuya bû-arîkarî girtin ji sistemekê. Sal li pay salan çûn, wext û zeman derbasbûn, belê bitenêbûna Kurdan, wan bi çavê xwe dît, ku tenê bi propaganda sistemê nayê şikandin. Wan dewletên, ku hevî li ser wa dihat kirin, bi xwe berî her tiştî li MENFAETA NETEWÎ ya xwe digeriyan û plan û stratejiyên xwe jî li ser wê didanin.

Evqas sal derbasbûn, hêz ne me li gor dilê "dostên xwe yên sedîq" dest bi devavetîna şoreş û serokên netewî Kurd kirin jî, bo wan dişa fêda neda û nebûn laiqê xûzura mezinên xwe. Dişa rexna tiştên ku kirina neanîn, kêmasî li aliyê xwe nedîtîn, lê piştî ku tu destek ji wan re ji "hevriyan" nehatin, re li welatê emperyalîst girtin. Bi tevê ku rehmetiyê Barzanî, ji bo nexweşiya xwe çû dewletek Emerîka, lê uzir girtin û di dema nexweşiya wî ya giran de, dest bi spekulasyon û welwela kirin. Bi tevî her tiştî, di dema dawî de hinek bêdeng bûne, tiştê wan nuh nayê dîtîn. Mîrov dibîne, dixwîne û temaşe dike, ku li ser gelek pîrsan sistema sosyalîst îro rexna dîhîya xwe dike, van tiştan wan şekî dide diyarkirin, dişa jî yên me bêdengingelo ew nuha çî diparêzin duhî yan îro ya dînya sosyalîst. Eger ya duhî be pewiste îro rexne bikin, yan ku îro diparêzin pewiste ew bixwe rexna xwe ya duhî bikin. Lê ew yek ji van tiştan jî nakin û domdikin wekî ku tiştê çenebûye. Di vî warî de emê şehsiyetek wekî Kemal Mezher bînan xolê, ku wî bi cesaret û bi dîtina xwe, pîrs li gel dewletek sosyalîst bixwe anî ziman.

Li gor bîr û bawerîya wan ya kevn: "Gerek tevgera Kurdî, xwe girêdabane li gor daxwaz û "armanca fereh" ya sistemekê û rêxistina wan jî bibûna perçek ji kirêkariya navnetewî û bi temama tiqat û hêzê bo vî tiştî hatibana xabatkirin". Gelek hewl dan û jî dil û can xwe nêzik kirin, lê dişa bê fêde... Tiştêkî wîsa jî ketibû serê wan-"Partîya Demokrat gerek dîr bi mîna jî van tîkîliyan(!) û nekeve ya peywendiyên fereh û navnetewî (!)

Ji aliyê dî dihat bîra mirov bê çend zêde kar û xabat jî berê ve hatibû kirin, ji bo tîkîlî danîn bi Komarên Sovyetî re. Şêx Mehmed, Qadî Mihamad û bi çabak gelek zêde Barzanî, bêhempa di vî warî de xabat kiriyê, ta ku 3 rojan-ji bo ku bi serokên Sovyet re li ser pîrsa Kurdî bi axa-fê li ber derîyê Kremil greva birçîbûnê kiriyê.

Gava ku mirov bala xwe didiyê baştir wê bibîna ku ev tiştên ku li jor hatine gotin bi taybetî, ji metropolên tirkan ve hatibûn îthal kirin. Bi tevê ku Partî ne dijî ramênên komunîstî û rêxistinê wan jî bû. Di her çar aliyê Kurdistan de jî tî dîtîn, ku Partîya Demokrat bi çepên gelên ser-

dest û rêxistinên wan re hevkarî kirina û yarmetîkî gelek zêde dane wan.

Piştgiriya partîya T.I.P (Partîya Kark-erî Tirkîyê) ji sazîkirina wê ve, ta ku xata cara yekem hate qedexekirin. Lê bi awakî taybetî ji bala herkesî ve ji tê zanîn, li Kurdistana Başûr tim di tengahîyê de Şûfîyan (Partîya Komunistî Iraq) xwe sipartîna Partîya Demokratî Kurdîstan. Hatine xakên rizgarkirî ji alîyê pêşmergan ve û li vir wan jî cihê xwe girtine. Wekî mewanan hatine biqiyet kirin. Her wusa li

Kurdistana Rojava jî berî ku P.K.S (Partî Komunistî Suriye) eşkere bê, li gel hevalên PDK-Suriye, hatine sipartin û alîkarî bo wan di wa demê tengayî de hatîye nîşandan.

Piştî sala 1980 ê, gava ku terq li Kurdistana Bakur ket, ev rastîyên bi çavan jî hatin dîtin. Herkesî dît, ku dijberîya hatîye kirin ne tenê tiştekî ne baş bûye, her wusa xesarek mezin daye Tevera rizgarîxwaza Kurdî. Hat dîtin, ku pêwiste em Kurd ne dijminatîya hev-bratîya hev bi-

kin û rojek berî rojek digel hevde wekî bira danîşin-bi awakî demokrat û serwestî li ser Tevera xwe ya netewî bi axafin û bersîva herî rast bo pirsan bigerihin.

Barekî giran li ser milê tevgerêye. Bo wê pêwiste şaşîyên ku hatine kirin, dûbara nebin û rastîya meselê bête birin di nav gel de. Dîrok û mijû ya me mamostayên me yên herî giringin. Li ser bingehê îtîbar, bahwerî û xwedîderketina vê dîrokê daxwaza hatine cem hev-daxwaza herî mezine...

Gurgîn HISYAR

Mamostayê bilind û gewra, berrîsîyarê kovara "DEMOKRAT", D. JÊLÎ,

Bi dilekî geş û kêyfxweşîyek mezin û giran min bi dilovanîyek zêde germ û dilşa hejmarên kovara "DEMOKRAT" xwend, nemaze beşê zimanê Kurdî, lew ku ez zimanê Turkî nizanîm.

Ez hêvîdarîm, ku pêder hejmarên hafî yê kovara me ya gewre bighêje dest min. Lewra di rojên pêş û çaxên nêztir ezê pirtûkên bîjartî, ji nivîsarên bavê xwe Hesên HISYAR ji were rêkim, da ku li ser rûpelên "DEMOKRAT" belavbibin. Pîroz dikim hunermendîya we di parastina toreyên Kurdî û vîrakirina zimanê me yê şêrîn. Êdî hun sax û pak bin her dem.

Şam / Suriye

Azad ÇINAR

Hevalên hêja û giranbiha, ez jî dil û can, kovara me, demokrat, welatparêz, neteweperwer û sosyalîstan-kovara me xemîya "DEMOKRAT" pîroz dikim. Bi rastî daxwazî û pêwistîyek mezin bi weşaneke wilo hebû. Ez we gelek, gelek silav dikim, ku we kiryarek wilo kir û we ev valahîya han da-girt. Min sê hejmarên derketî jî xwendin. Ne tenê ez, nasên min din jî, yê ku "DEMOKRAT" xwendine pê gelek razî û hêvîdarî. BI SLAVÊN BIRATÎYÊ...

Dr. Ciwan BATÛ

Gelî hevalên hêja,
Ez derketina kovara kurdî "DEMOKRAT" bi dilekî dostanî pîroz dikim û hêvîdarîm ku ew bibe dengê gurr û geş û bilind yê gelê kurd.

Hevalên hêja,
Bêguman, wek hun jî xweş pê dizanin ku îro gelek kovarên din yên kurdî derdikevin. Lê mixabin, gava mirov bala xwe didê pîraniya wan, mirov dibîne ku bes tenê "qaqilkê" (eyare, kevilê), wan kurdî ye. Naveroka gelek ji wan kovarên "kurdî" ne ji bo gelê kurd e. Bi awakî din, ew bi bîr û bawerîyên "xerîban" tîn xemilandin. Nivîskar û zanayên wan kovaran pênivîs û zanabûna xwe bo daxuyakirina eş, perîşanî û bindestkirina gelê kurd bikarnayînin. Lê belê, yek ji pey yekî bi yê din re dikeve hevbezîyê ku "en-ternasyonalîya" xwe pîtir bide îspatkirin...

Li alîyê din jî, bi qasî gelê kurd herweha ev dinya ku lê dijîn bi xwe jî muhtacî avakirina KURDISTANÊKE SERXWEBUYÎ, YEKBUYÎ, DEMOKRAT û AZAYE, da ku em lê bi serbest û serfirazî mîna mirovan bijîn. Bo vê çendê jî bêguman bîr û bawerî û herwisa xebateke KURDISTANÎ divê. Ez xweş bawerîm ku "DEMOKRAT" li ser vê bingehê dest bi weşana xwe kiriye û hêvîdarîm ew cihê xwe yê giring di tekoşîna rizgarîxwaza netewî Kurdîstanî de bigire.

Bi slavên dostanîyê...

Şêxmus DIMILÎ

Silav ji bo we, ey hevalê hêja-weşandarê kovara DEMOKRAT. Dilêmin geş bû, ez firaz û bextewar bûm, gava min nivîsê we yê xweş û zanistî xwendin. Min "DEMOKRAT" da tewsiye kirin, bonî hevalê xwe yê nêzik jî, ku wê bixwênin û ew jî tewsiya bo nêzikhevalê xwe bikin bo xwendina wê.

Ez naçim bêjim, gelo kîjan hejmar zêdetir eşqamin bo hat, lê tevî jî bi rêk û pêk hatine nivîsandin. Ez bawerîm jî ku wê, ew herî werê û werê wê xweştir der ê.

Ez dixwazim bibim abona bo çend hejmaran jî. Eger hun di demek nêzik de abone vekin vê daxwaza min ez teka dikim ku hun pêk binin.

Serkeftina we daxwaza min e!
Carek dî gelek silav!

21. Nîsan. 1989
Parîs - Fransa

BO XWENDEVANAN

Xwendevanên hêja,
Ji kêmasîya cih, namên ghiştî destê me, hin ji wan çapkirina wa di vê hejmarê de, mûmkun nebû. Her wusa em spasîya hemî xwendevanan dikin, bo nivîs û pîrozna mên rêkirî bo kovarê. BI PIŞTGI-RÎYA WE "DEMOKRAT" XURTTIRE!

**Redaksiyona
"DEMOKRAT"**

Karkerên Kurdistanê,
Yekê Gûlanê di warek azad de
encex di Kurdistanek serbixwe de
karin bi şahî pîroz bikin